

9

ÖĞRETMENLER İÇİN
9. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN

KİŞİSEL GELİŞİM

KILAVUZU

PH
ZH

ZÜRICH UNIVERSITY
OF TEACHER
EDUCATION

Bu baskı İsviçre projelerinin bir bölümü olarak geliştirilmiş ve Zürich Öğretmenlik Eğitimi Üniversitesinin (ÖEÜ), Eğitimde Uluslararası Projelendirme Bölümü tarafından hazırlanmış, düzenlenmiş ve yayına sürülmüştür.

Yeni kılavuzun bazı bölümleri Zürich Öğretmenlik Eğitimi Üniversitesi, eğitimde uluslararası projelendirme bölümündeki eğitim malzemelerinden ilham alınarak hazırlanmıştır (JOBS, FACE, CORE, Living Democracy). Bunları şu adreste bulabilirsiniz: ipe-textbooks.phzh.ch

Bu baskı (İsviçre) Zürich Kantonları birliği, piyango fonu tarafından desteklenmiştir.

**Kanton Zürich
Gemeinnütziger Fonds**

Yazarlar:

Rolf Gollob
Martin Keller

Editörler:

Alexandra Smith
Francesca Agosti

Türkçeye çeviri:

Selcan Matyani

Grafik dizayn:

Nadine Hugli

2022 yılında yayınlanmıştır.

Zürich Öğretmenlik Eğitimi Üniversitesi,
eğitimde uluslararası projelendirme bölümü (İPE)

phzh.ch/ipe
ipe-textbooks.phzh.ch

Bütün yayın hakları korunmuştur. Bu baskının hiçbir bölümü Zürich Kantonları Birliği Fonu-Finans Bölümü (ki bu baskının tek sahibidir) izni olmadan tercüme edilemez, çoğaltılamaz ve hiçbir şekilde elektronik ortamda veya belge şeklinde, fotokopisi de dahil, kaydedilip saklanamaz. Bu kural dünyanın her bir ülkesi için geçerlidir.

ÖĞRETMENLER İÇİN 9. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİSEL GELİŞİM KILAVUZU

Genel Pedagojik Yaklaşım	2
Kişisel gelişim sürecinde yaşam becerileri nelerdir?	2
Okulun ve hayatın ayrılmaz bir parçası olarak kişisel gelişim becerileri	2
Farklı beceriler nasıl organize edilmiştir?	4
Modülleri nasıl öğretirim?	5
Öğretmen olarak benim görevim nedir?	5
Kılavuz nasıl yapılandırılmıştır?	6
Hangi ek malzemeleri kullanabilirim?	6
Öğrenciler kendi çalışmalarını nereye kaydedebilirler?	6
Öğrenciler nasıl notlandırılır?	7
Kendi dersimi nasıl değerlendirebilirim?	7
Ebeveynler kişisel gelişim dersine nasıl dahil edilir?	7
Kaynakça	8
Öğretmenlere yönelik 9. sınıf öğrencilerinin kişisel gelişim kılavuzu	9
1. Modül - Öz farkındalık ve sosyal farkındalık	15
2. Modül - Kaliteli bir yaşam sağlamak	25
3. Modül - Sağlıklı yaşam tarzları	35
4. Modül - Profesyonel bir girişimci zihniyet geliştirmek	45
5. Modül - Kişisel güvenlik	55

GENEL PEDAGOJİK YAKLAŞIM

“Öğretmenler için 9. sınıf öğrencilerinin kişisel gelişim kılavuzu”, öğrencilerine kişisel ve temel çapraz becerilerini geliştirme konusunda eğitim veren öğretmenlere yönelik hazırlanmıştır. Bu rehber öğrencilerin psikolojik ve fiziksel açıdan sağlıklı bir gelişim süreci geçirmeleri için gerekli olan temel çapraz becerilerinin öğretildiği derslerin nasıl yapılandırılması gerektiğini açıklar. Bu yaşam becerileri ve kabiliyetleri çocukların ve ergenlerin ilerleyen yaşlarda özel ve profesyonel hayatları boyunca karşılaştıkları farklı durumlarda kullanmaları gereken beceri ve kabiliyetlerdir.

Kişisel gelişim sürecinde yaşam becerileri nelerdir?

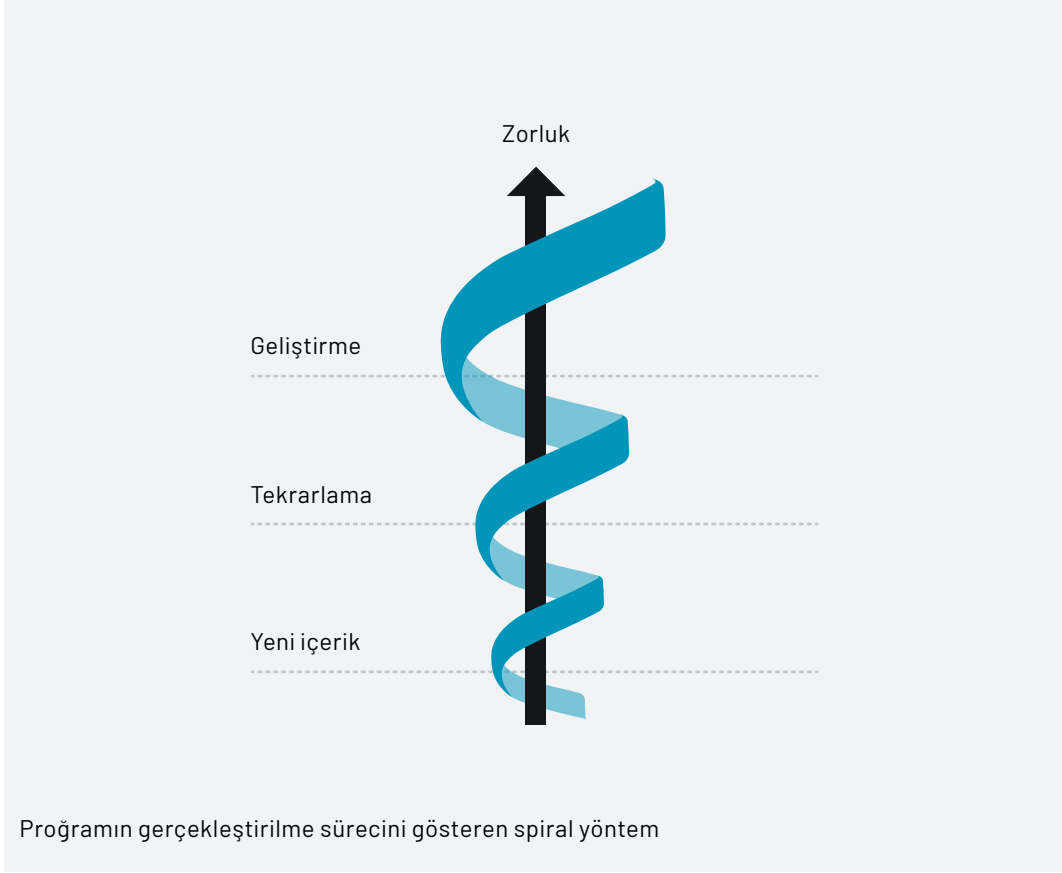
Yaşam becerileri kişinin yaşam süreci boyunca sergilediği beceri ve kabiliyetleri kapsar. Bunlar:

- **Bilişsel beceriler:** problem çözme, yaratıcı düşünce, eleştirel düşünce, üstbilişsel beceriler.
- **Sosyal beceriler:** iletişim ve işbirliği, iletişim ve empati kurma becerisi.
- **Öz farkındalık becerileri:** kişisel sorumluluk, karar verme ve kendini yansıtma becerisi.
- **Duygularla başetme becerileri:** duygularla başetme, stres ve çatışmaları çözme becerisi.

Kişisel gelişim programının kapsadığı bu beceriler, Dünya Sağlık Örgütü'nün bireyin hayatı boyunca başarılı olabilmesi için ihtiyaç duyduğu yaşam becerileri tanımı çerçevesinde ele alınmaktadır (2001). Burada dikkat edilmesi gereken en önemli husus bütün yaşam becerilerinin birbiriyle örtüşmesi olup, bütüncül bir yaklaşımla benimsenmesidir. Bu demek oluyor ki, bilişsel beceriler hiçbir zaman sosyal ve öz farkındalık becerileri göz önünde bulundurulmadan öğretilmez. Aynı şekilde, duygularla başetme becerileri, sosyal beceriler ve diğer beceriler göz önünde bulundurulmadan öğrenilemez.

Okulun ve hayatın ayrılmaz bir parçası olarak kişisel gelişim becerileri

Kişisel gelişim ve hayat becerileri eğitimi okuldaki her bir ders programının içeriğine yerleştirilmiş ve her zaman bireyin o anda içinde bulunduğu gelişim evresini destekleyen konuları kapsamaktadır. Bu kişisel gelişim programındaki içerik ve ödevler farklı yaş, grup ve sınıflara göre tasarlanmıştır. Zorunlu eğitimdeki ders programı süresince, yaşam becerileri eğitimi her okuma yılı boyunca farklı konular üstünde durarak ve her yıl daha da zorlaşarak öğretilmektedir. Yaşam becerileri eğitimi bireyin erken yaşlarından başlayıp ana okulu eğitimi, ilkökul eğitimi ve zorunlu eğitim sürecinin sonuna kadar adım adım ilerleyerek devam etmektedir. Öğrencinin okul hayatı boyunca kişisel eğitim becerileri spiral bir yöntemle öğretilmektedir: her okuma yılında zorluk seviyesi arttırılarak tekrarlanır.

Kişisel gelişim ve yaşam becerileri eğitimi programının gerçekleştirilmesi sürecindeki spiral yöntem, içinde birden fazla öğrenme konseptini barındıran ve okul dönemi boyunca her yıl zorlaşarak ilerleyen bir yöntem olarak tanımlanabilir.

“Öğrenciler hangi gelişim evresinde olursa olsun, hangi konu olursa olsun entelektüel sınırlar çerçevesinde etkili bir eğitim vermek mümkündür” (Bruner 1960) görüşünün sahibi, erken gelişim psikologu ve pedagogu olan Jerome Bruner (Jerome Bruner) modeline göre, spiral yöntem bu programın temel prensibini oluşturmaktadır. Çocukluğun daha erken çağlarından başlayarak bilgiler, konular ve ödevler öğretilmeye başlanmalı ve sistematik bir şekilde tekrarlanmalı, derinleştirilmeli ve arttırılmalıdır. Şöyleki, öğretilen her şey sadece hayatın farklı alanlardaki yaşam becerilerini geliştirmekle kalmayıp değeri ve anlamı artarak eğitim programının ayrılmaz bir parçası olur. Spiral yöntem öğrencilerin olgunlaşma sürecinde önem arz eden fikirler, prensipler ve değerleri içeren, ömür boyu eğitim erişimi ve modelini kapsamaktadır.

Farklı beceriler nasıl organize edilmiştir?

Kişisel gelişim programında hayat becerileri beş modüle ayrılarak incelenmiştir.

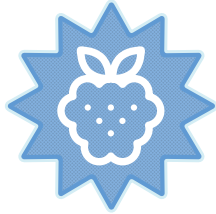
Bunlar:

1. Modül

“Öz farkındalık ve sosyal farkındalık” öz farkındalık ve öz saygı, kendi potansiyellerini geliştirme ve değerlendirme, hayati bir değer olarak aile, görevler, cinsiyet rolleri, toplum içindeki fenomenler, özgüven, çatışmasız ve şiddet içermeyen iletişim, gönüllülük, v.b. gibi konulara vurgu yapar.

2. Modül

“Kaliteli bir yaşam sağlamak” bütünlük vurgusu ile kaynakların verimli bir şekilde yönetilmesi, sürdürülebilir kalkınma sorumluluğu, etkili öz-organizasyon, v.b. gibi konulara vurgu yapar.

3. Modül

“Sağlıklı yaşam tarzları” konusu öğrencilere fiziksel sağlık, duygusal sağlık ve sağlıklı beslenme konusuna vurgu yaparak, uyuşturucu madde kullanmak, alkol, sigara, v.b. gibi kötü alışkanlıklara karşı bilinçlendirme sağlar.

4. Modül

“Profesyonel bir girişimci zihniyet geliştirmek” işgücü piyasası perspektifinden bakarak meslekleri incelemek, profesyonel yönlendirme ve onunla ilgili karar verme, bir meslek olarak girişimcilik v.b. gibi konulara vurgu yapmaktadır.

5. Modül

“Kişisel güvenlik” öğrencilerin kişisel güvenliklerini ve başkalarının güvenliğini sağlamaları için gerekli tutum ve davranışlar geliştirmelerine karşı bilinçlendirme sağlar.

Öğretim programının uygulanmasında spiral yaklaşıma göre, bu serideki bütün rehberler aynı modül yapısına ve kilit kavramlara sahiptir. Herbir modülde bir okuma yılı boyunca gerçekleştirilmesi öngörülen dörder ödev vardır. Herbir rehber toplamda yirmişer ödev içermektedir. Ancak, konular ve öğrencilere yönelik hazırlanmış ödevler genellikle birbirleriyle örtüşmektedir: sağlıklı bir yaşam tarzı ile ilgili ödev, kaliteli bir yaşam sağlamak ve öz farkındalık becerilerini kapsar; daha büyük yaştaki çocukların profesyonel yönelimi ile ilgili ödev, öz farkındalık ve kaliteli bir yaşam sağlama becerilerini kapsar, v.b. Bu yüzden, ödevler beş modüle ayrılrsa bile, tamamen birbirlerinden farklı olarak görülemezler.

Modüler yaklaşım yeterliliklerin geliştirilmesine özgü bilgi, beceri ve tutumların bütünleşmesi ile karakterize edilen bir eğitim modelini ifade eder. Bu bütünleşmiş yaklaşım diğer okul konularının yararları ve öğrencinin sosyal veya aile ortamının incelenmesi her bir modül için geçerlidir. Bu şekilde, kişisel gelişim programı değerlere, tutumlara ve eğilimlere özel vurgu yaparak yeteneklerin geliştirilmesine odaklanır.

Modülleri nasıl öğretim?

Bu kılavuzdaki modüller ve ödevler kronolojik olarak sıralanmıştır. Modülleri öğretirken bu düzene bağlı kalmanız önerilir çünkü yaşam becerileri ve anahtar kavramların dikkatlice düşünülüp kademeli bir şekilde yapılandırılmıştır. Bu programda kullanılan öğretim ve öğrenme yöntemleri görev tabanlı öğrenme ve işbirliğine dayanmaktadır. Her iki yöntemde de öğrencinin verilen göreve bireysel çalışma, çiftler halinde veya grup çalışması içinde fikir alışverişinde bulunarak ve ardından sonuçları bütün sınıfla paylaştığı bilişsel yapılandırmacı öğrenme görüşüne dayanır. Bu “düşün-gruplaştır-paylaş” prensibi birçok ödevde bulunup, sosyal ve işbirliği içinde çalışma becerilerinin geliştirilmesine katkıda bulunur. Öğrenme sürecinde öz yansıtma ve başkalarıyla ortak düşünme kişisel gelişimin bir parçasıdır ve çeşitli ödevlerde yer almaktadır.

Öğretmen olarak benim görevim nedir?

Bu programda öğretmenin görevi öğrenme sürecine liderlik etme ve yönetme, öğrencileri eğitme ve bu süreçte onlara eşlik etme ve zorlukların üstesinden gelmelerine yardımcı olmaktır. Öğretmenler bunun eğitimde rollerini eğitmen ve kolaylaştırıcı olarak değiştirmek anlamına geldiğinin farkında olmalıdırlar. Bu değişiklik öğrenme sürecini notlandırma ve öğrenme sonuçlarına da yansımaktadır. Öğrencilerden kendi problem çözme stratejilerini geliştirmeleri istenir: tek başına problem çözebilmeleri ve bu yöntemleri eleştirel düşünebilmeleri istenir. Bu nedenle her öğrencinin öğrenme sonucu ayrı ayrı incelenir. Kişisel gelişim sonuçları sınıf ortalamasına göre toplu değerlendirilemez. Öğrenme sürecinin notlandırılması, bireysel bir şekilde ve devamlı takip ederek, sadece öğrenme sonuçları değil öğrencilerin bu süreçte gösterdikleri performans da değerlendirilerek yapılmalıdır. Bireysel değerlendirme geridönüşümü yapmak öğretmenin en önemli görevlerinden birini teşkil eder.

Kılavuz nasıl yapılandırılmıştır?

Öğretmenler için hazırlanmış bütün kişisel gelişim rehberleri aynı mantık üzere yapılandırılmıştır. İlerideki sayfalarda öğretmenler modüller ve yaşam becerileri hakkında daha ayrıntılı bilgilere rastlayacaktır. Toplamda beş modüle bölünmüş, yirmi ödev hazırlanmıştır. Herbir ödev aynı yöntemle hazırlanmıştır: sol tarafta amaçlar, yetenekler, eğitim faaliyetine genel bakış, ortalama gereken süre ve mazlemeler, ve ödev için gerekli hazırlıklar. Bazı ödevler iki bölümden oluşan bir öğrenme-öğretme süreci, bir ev ödevi ve bir sonraki tekrarlama dersinden oluşur. Bunun altında adım adım dersin ayrıntılı bir açıklaması verilmiştir. Sağ tarafta, öğrencilerin ihtiyaç duyduğu bütün yönergeler, örneklerle (grafiklerle) tahtada veya çalışma sayfalarında sunumlar yer alır.

Hangi ek malzemeleri kullanabilirim?

Bu programda herbir ödev için gereken tüm malzemeler listelenmiştir. Bunlar kağıt, tükenmez kalem, boya kalemi, cep telefonu veya bilgisayar da olabilir. Bazı ödevlerde öğretmenler ek malzemeleri talimatlara uygun bir şekilde, kendi bilgi ve tecrübelerine dayanarak internetten alabilirler. Bunun hangi durumlarda gerekli olduğu belirtilmiştir. Bu kişisel gelişim kılavuzlarının kullanılacak kaynaklardan sadece biri olduğu unutulmamalıdır. Öğretmenler kişisel gelişimle ilgili farklı kaynaklardan da ilham alabilirler.

Öğrenciler kendi çalışmalarını nereye kaydedebilirler?

Öğrenciler kendi gelişimlerini farklı şekillerde kaydedebilirler. Öğrenciler için böyle bir rehber olmadığı için bu konuda öğretmenler onlara yol gösterirler.

Örnek:

- Öğrenciler öğretmenlerden aldıkları farklı mazlemeler üzerinde çalışırlar. Bütün çalışmalar bir dosyada toplanır. Eğitim-öğretim yılının başında kişisel gelişim derslerinde herbir öğrenci kendi dosyasını hazırlar. İhtiyaç halinde dosyaya ek malzemeler eklenebilir (fotoğraflar v.b.)
- Öğrenciler kişisel gelişim derslerinde çalışma defterleri kullanabilirler. Bütün eskizler, notlar, makaleler buraya kaydedilir. Bunlar öğrencilerin kendi kişisel günlükleridir. Çalışma defterlerinde hiçbir şey kaybolamaz. Çalışma defterlerini herkez kendi zevkine göre dizayn edebilir.
- Öğretmenler ebeveynlerin maddi durumlarını göz önünde bulundurarak çocuklarına çalışma defterleri satın almalarını isteyebilirler. Bu bilgi okuma yılının ilk toplantısında ebeveynlerle paylaşılmalıdır.

Öğrenciler nasıl notlandırılır?

Kişisel gelişim dersinde notlandırma ders sırasında veya öğrenilen modül sırasında bireysel olarak yapılır. Toplu değerlendirme ise her bir modülün sonunda yapılır. Öğrenciler kendi gelişim potansiyellerini keşfedip, gelecekle ilgili hedefler belirler. Bundan sonra, öğretmenler her bir öğrenciye yapıcı ve öğrencinin eksik değil, güçlü yönlerine vurgu yapan bir geridönüşüm değerlendirilmesinde bulunur. Değerlendirme formu öğrencilerin kişisel gelişim dosyasının en önemli bölümünü oluşturur.

Kendi dersimi nasıl değerlendirebilirim?

Öğretim süreci sürekli olarak değerlendirilmeli ve öğretmen gerekli durumlarda kendi öğretim sürecine müdahale etmelidir. Öz değerlendirme belirlenen hedefler, öğrencinin yetenekleri, öğrenme sonuçları, düzenlenen etkinlikler, v.b. gibi anahtar soruların yardımıyla yapılabilir. Öz değerlendirme bir iş arkadaşıyla beraber de yapılabilir. Gözlemden olabildiğince spesifik bir sonuç elde etmek için öz denetim yapılırken odaklanılacak noktaları iş arkadaşlarınızla önceden paylaşmanız önerilir. Öz denetim olabildiğince yapıcı olmalıdır.

Ebeveynler kişisel gelişim dersine nasıl dahil edilir?

Kişisel gelişim dersleri okulda verilir. Bunun dışında çeşitli ödevler ev ödevi olarak verilir ve öğrenciler ebeveynlerinden aldıkları bilgilerle bunları çözerler (örn: özgeçmişleri, ev kuralları, aile geçmişleri, v.b.). Kişisel gelişim dersleri hakkında okuma yılının başında düzenlenen ebeveyn toplantısında, ebeveynlere bilgi verilmesi önerilir. Ebeveynler ve aile, çocukların kişisel gelişimlerinin, kimliklerinin, normlarının, değerlerinin ve geleceğe bakış açılarının önemli bir parçasıdır. Öğretmenler, kişisel gelişimin yapısı hakkında ebeveynleri bilgilendirmeli, farklı modülleri ve bu derslerde nasıl çalışacaklarını anlatmalıdır (bireysel, çiftler halinde, grup halinde v.b.). Ebeveynler, çocuklarının öğrenme sürecine katılmaya ve okulla olumlu bir şekilde işbirliği yapmaya teşvik edilmelidir. Ayrıca kişisel gelişim, dış dünya ve okulun paralel olarak işbirliği halinde hareket ederek öğrencinin gelişiminde önemli rol oynadığı bir programdır. Bazı ödevlerde öğrencilerin bilgi toplaması, insanlarla iletişime geçmesi ve toplulukların bir parçası olan fenomenleri keşfetmesi gerekir. Bu nedenle kişisel gelişim programı sadece sınıfla ilgili değil, aynı zamanda tüm okulun gelişimini ve toplumdaki tüm paydaşların katıldığı bir programdır.

Kaynakça:

- Bruner, J (1960) *The Process of Education*, Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- World Health Organisation (2001): *Partners in Life Skills Education*. Conclusions from a United Nations Interagency Meeting. Geneva: World Health Organisation

ÖĞRETMENLER İÇİN 9. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN KİŞİSEL GELİŞİM KILAVUZU

Bu rehber her bir modülde dört ödev olmak üzere, toplam 20 ödevden oluşmaktadır. Modüller aşağıdaki hedeflere ve yeteneklere odaklanır:

1. Modül:

Öz farkındalık ve sosyal farkındalık

Özel yetenekler: aile ve başkalarıyla yapıcı bir ilişki kurmak için kendi öz kimliğini ve sosyal ilişkilerini geliştirmek. Bunlar:

- başarıları ilişkilendirmek, önerilen bir algoritmaya dayalı potansiyel ve bireysel istekler,
- akademik durumlar da dahil olmak üzere, çeşitli durumlarda duygusal açıdan düzenleme stratejileri uygulamak,
- müzakere yapmak da dahil, çeşitli problem çözme algoritmaları hazırlamak ve
- ikili ilişkilerde sorumluluk almak, tutku ve aşk arasındaki benzerlikleri ve farkları belirlemek.

1. Modülde ele alınan konular: kişinin eşitlik ve farklılık algısına odaklanan yaşa uygun kaygıları (ödev 1), cinsiyet ve cinsellik (ödev 2), değerlerin etkisi (ödev 3) ve çatışma çözme stratejilerini geliştirme (ödev 4).

2. Modül:

Kaliteli bir yaşam sağlamak

Özel yetenekler: kişisel sorumluluk göstererek başkalarına ve yakın çevreye değer vererek/saygı duyarak kişisel potansiyel kaynakların gelişmesini sağlamak. Bunlar:

- toplum tarafından kabul edilen değerler ve normlarla ilgili öncelikleri tanımlamak ve bunları uygularken farklı yaklaşımlar göstermek,
- öz saygı ve istihdam konusunda yaşam kalitesini yükseltmek için fırsatları analiz etmek ve
- önceliklere, kaynaklara ve öz saygıya dayalı olarak kendi yaşam kalitesini tasarlamak.

2. Modülde ele alınan konular: kendi deneyimlerinde kişisel eşitlik ve adalet algısı (ödev 5), gerçek olasılıklara kıyasla iyimser düşünce (ödev 6), çatışma çözme ve karar verme modları (ödev 7) ve ihtiyaçlar ve istekler arasında ayırım yapmak (ödev 8).

3. Modül:**Sağlıklı yaşam tarzları**

Özel yetenekler: ilgi ve inisiyatif göstererek kişinin kendi sağlığını ve başkalarının sağlığını koruyucu davranışlar sergilemesi. Bunlar:

- sağlıklı bir yaşam tarzının bileşenleri hakkında bilgi toplama ve seçme, açık düşünceli olmak ve saygıyı ifade etme
- ergenlik döneminde vucutta oluşan değişiklikleri kabullenmek, kendi ihtiyaçlarına uyum sağlamak
- ilaç tüketiminin risklerini ve çevre kirliliğinin sağlık üzerindeki etkilerini değerlendirmek, kişisel korunma konusunda sorumluluk almak ve
- kendi sağlığı ve başkalarının sağlığı ile ilgili sorumlu davranışlar sergilemek, sağlıkla ilgili kritik durumlarda inisiyatif göstermek

3. Modülde ele alınan konular: çevre kirliliğini önleme hakkında proje geliştirme (ödev 9), sigara içmenin zararları ve akran baskısına direnmek (ödev 10), temiz suya erişimi etkileyen faktörleri anlamak (ödev 11) ve sağlıklı yemek alışkanlığı (ödev 12).

4. Modül:**Profesyonel bir girişimci zihniyet geliştirmek**

Özel yetenekler: kişisel inisiyatif göstererek öğrencinin kendi potansiyellerini ve işgücü piyasasının sunduğu fırsatları değerlendirerek eğitiminin/mesleğinin yönünü belirlemek. Bunlar:

- kendi açıdan ve işgücü piyasası perspektifinden bakarak eğitim ve mesleki fırsatları analiz etmek,
- tutum ve değerlere dayalı olarak mesleki ve profesyonel kararlar almak ve
- toplumun farklı profesyonel alanlarında girişimcilik ve farklı faaliyetleri başlatmak konusunda bireysel potansiyelleri belirlemek

4. Modülde ele alınan konular: profesyonel dünya ve yerel iş fırsatları hakkında daha ayrıntılı bilgiler elde etmek (ödev 13), profesyonel kariyer oluşturma konusunda fikir edinmek (ödev 14), eğitim kariyeri oluşturma konusunda fikir edinmek (ödev 15), ve kendi planlarını proje halinde sunmak (ödev 16).

5. Modül:**Kişisel güvenlik**

Özel yetenekler: kendi güvenliği ve başkalarının güvenliği için harekete geçmek ve sorumlu bir tutum sergilemek. Bunlar:

- kişinin entelektüel çalışma becerilerine değer vererek, doğal kaynaklı potansiyel tehlikeler hakkında bilgi toplamak
- kişisel ve ulusal güvenlik tehditleri durumunda düzenleyici davranış önerilerini yaymak, kendine ve topluma karşı sorumlu ve özenli davranmak,
- çevrimiçi ortamlarda saldırganlığı önlemek için oluşturulmuş düzenleyici önlemlere saygı duymak, ihtiyatlı ve şiddet içermeyen davranışlar sergilemek ve
- günlük hayatta gelişebilecek riskli ve istisnai durumlarda sorumlu davranışlar sergilemek, düzenlemelere uymak ve kendi ve toplum refahı için sorumlu davranmak.

5. Modülde ele alınan konular: sorunlarla başa çıkmak (ödev 17), çevrimiçi etkinliklerde riski önlemek (ödev 18), zorbalıkla başa çıkmak (ödev 19), ve trafikte kişisel güvenlik (ödev 20).

1. MODÜL

Öz farkındalık ve sosyal farkındalık	15
Ödev 1 Hepimiz farklıyız - yine de aynıyız	16
Ödev 2 Cinsiyet ve cinsellik: ben, ailem, yaşlılarım	18
Ödev 3 Nelere değer veriyoruz?	20
Ödev 4 Çatışma nasıl çözülür?	22

2. MODÜL

Kaliteli bir yaşam sağlamak	25
Ödev 5 Hepimiz eşitiz ama bazıları diğerlerinden daha eşit	26
Ödev 6 Bir sihirbaz olsaydım, daha iyi bir dünya dilerdim	28
Ödev 7 Kazan-kazan: herkeze faydalı ol	30
Ödev 8 İstekler ve ihtiyaçlar	32

3. MODÜL

Sağlıklı yaşam tarzları	35
Ödev 9 Çevre projemizi nasıl planlayabiliriz?	36
Ödev 10 Sigara içmek ölümcüldür - Neden havalı görünür?	38
Ödev 11 Temiz su - temiz hayat	40
Ödev 12 Beslenme alışkanlıklarım	42

4. MODÜL

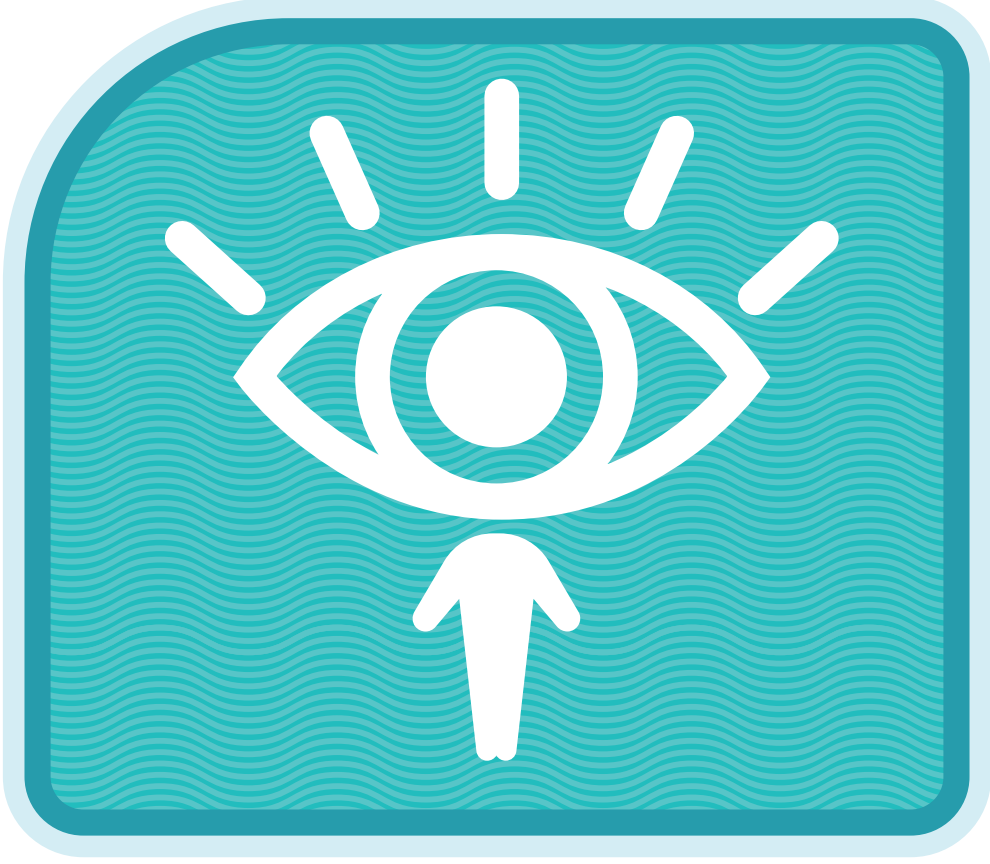
Profesyonel bir girişimci zihniyet geliştirmek	45
Ödev 13 İş olanakları nerde?	46
Ödev 14 Profesyonel kariyer çizgim	48
Ödev 15 Eğitim kariyeri çizgim	50
Ödev 16 Kariyer projemi sunmak	52

5. MODÜL

Kişisel güvenlik	55
Ödev 17 Kurallara uy-ikilem	56
Ödev 18 Siber güvenlik	58
Ödev 19 Zorbalık - birine zarar vermenin yolları	60
Ödev 20 Benim bisikletim. Benim kaskım. Benim hayatım.	62

1. MODÜL

ÖZ FARKINDALIK VE SOSYAL FARKINDALIK

Öz farkındalık ve sosyal farkındalık şunlara vurgu yapmaktadır: öz farkındalık ve öz saygı, kendi potansiyellerini geliştirme ve değerlendirme, hayati bir değer olarak aile, görevler, cinsiyet rolleri, toplum içindeki fenomenler, özgüven, çatışmasız ve şiddet içermeyen iletişim, gönüllülük, v.b.

ÖDEV 1

HEPİMİZ FARKLIYIZ YİNE DE AYNIYIZ

Amaç

Gençler kendi egolarını geliştirirken, herkezin farklı olduğuna aynı zamanda da eşit olduğu gerçeğine saygı göstermeyi öğrenirler.

Gereken süre

- 15 dakika
- 30 dakika

Organizasyon

- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

- Odayı bölmek için iki ip
- Grup tartışması için sorular

1. Modül

Öz farkındalık ve sosyal farkındalık

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

Öğretmen sınıfı bir ip yardımıyla veya yere tebeşirle bir çizgi çizerek yarıya böler. Sonra birtakım özelliklerin yazılı olduğu listeyi sırasıyla okur. İfade edilen özellikleri taşıyan kişiler çizgiyi aşarak karşı tarafa geçer.

Öğrek: Kimler(in)...

- kot pantolon giymiş?
- gözleri mavi?
- sınıf ortalamasından yaşça daha büyük?
- farklı ülkeleri gezdi?
- düzenli olarak gazete okur?
- ayrımcılığa maruz kaldı?
- eşcinsel arkadaşı var?
- başkaları hakkında önyargıları var?
- v.b.

Öğrencilerden de öneriler alınır. Öğretmen hassas olabilecek konularda dikkatli davranır.

Aktivite ②

Öğrenciler 4 veya 5 kişilik gruplara ayrılarak ortaya atılan birtakım soruları tartışırlar. Öğretmen gruplara yardımcı olmak için her grupta bir konuşmacı ve bir moderatör seçer. Moderatör gruptaki herkezin fikir beyan etmesini ve konuşmasını sağlar. Konuşmacı notlar alır ve sonuçları ortak tartışma sürecinde diğer gruplarla paylaşır. Eğer sınıf bu şekilde çalışma konusunda deneyimli değilse, elde edilen sonuçları açıklamak öğretmenin görevidir. Her öğrenci moderatörlük ve sunum yapmayı öğrenmelidir. Sunumlar bittikten sonra, öğretmen herhangi bir ahlaki yorum eklemeyen, aktivitenin özetini yapar. Öğretmen bunu yaparak, dinamik bir egonun başkalarının tecrübelerinden öğrenmeye ve farklı bakış açıları geliştirerek büyümeye hazır olması gerektiğini, ip uçları vererek açıklar.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ②

Tartışma Soruları

- *Gruptaki herhangi biri hiçbir ortak yanı olmadığını düşündüğü biriyle zaman geçirdi mi?*
- *Kalabalık bir grubun parçası olmak nasıl bir duygu?*
- *Tek başına veya küçük bir gruba ait olmak nasıl bir duygu?*
- *Bir fikri savunmak ne kadar zordur?*
- *Kamuoyunda ne tür soruları yanıtlamak zordur?*

Grup tartışmasını kimin yöneteceğine ve ortak tartışma sırasında kimin konuşmacı olacağına tartışma başlamadan önce karar verin. Bu sefer konuşmacı, bu konuda çok deneyimli olmayan biri de olabilir. Öğrencilerin moderatör veya konuşmacı olarak yaşayacakları bu deneyim "Kişisel Gelişim'in" önemli bir unsurunu teşkil eder.

ÖDEV 2

CİNSİYET VE CİNSELLİK: BEN, AİLEM, YAŞITLARIM

Amaç

Öğrenciler, cinsiyetin ve cinselliğin ergenlik döneminde hayatlarını etkilediğini fark eder. Cinsiyet ve cinsellik özgüvenlerine ve başkalarıyla etkileşimlerinde büyük bir etkiye sahiptir. Öğrenciler cinsellikle ilgili konuların öz saygı ve başkalarına saygı duymak gibi değerlere dayanması gerektiğini anlarlar.

Gereken süre

- ① 20 dakika
- ② 25 dakika

Organizasyon

- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

Ortak tartışma için çember halinde düzenlenmiş sandalyeler; Tahtaya, Power Point sunumu veya sunum kağıdına çizilmiş bir diyagram.

1. Modül

Öz farkındalık ve sosyal farkındalık

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

- Öğretmen üç farklı alanı gösteren bir diyagram sunar. Ben, ailem, yaşitlarım ve onların sağlıklı cinsellikle ilişkileri. Öğrenciler bunu not almalıdır.
- Öğretmen öğrencileri (kızlar ve erkekler olarak) küçük gruplara ayırır. İlk olarak diyagramın tüm noktalarını içeren örnekler bulmaları istenir. Bundan sonra, grubun her üyesi söylemek istemedikleri dışında, dürüstçe kendileriyle ilgili açıklamalarda bulunur. Öğretmen bu konuda kendilerini korumalarına yardımcı olur.

Aktivite ②

Her grup elde ettiği cevapları özetler ve aşağıdaki maddelere göre ortak tartışmada açıklamada bulunur:

- Tartışmanın ilginç unsurları
- Sınıf arkadaşlarına sormak istedikleri sorular
- Sınıf olarak üzerinde daha fazla tartışmak istedikleri konular
- Zorda oldukları zamanlarda birbirlerine nasıl yardımcı olurlar

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

Ben	Yaşıtlarım	Ailem
<ul style="list-style-type: none"> • kendi vücuduna değer verir • kendi davranışıyla ilgili sorumluluk duyar • cinsellikle ilgili konular hakkında bilgi sahibi 	<ul style="list-style-type: none"> • sevgiyi ve yakınlığı uygun yollarla ifade eder • kalıcı ilişkilere hazır olup olmadığını değerlendirme becerisine sahiptir • her konuda her iki cinsiyetle iletişim kurar ve saygı duyar 	<ul style="list-style-type: none"> • ailesiyle etkili bir iletişim kurar • aile üyelerine sevgisini ifade eder • evde görev ve sorumluluklarını yerine getirir

Aktivite ②

Tartışma sırasında sorulacak sorular	Sunum sırasında sorulacak sorular
<ul style="list-style-type: none"> • En son ne zaman gerçekten mutlu oldum? Duygularımı göstererek bunu aileme açıklayabilir miyim? • Son zamanlarda sınırlendiğimde nasıl tepkiler verdim? <p>Daha sonrasında öğrenciler gruplarına dönerek kendi profillerini çizerler. Güçlü yönlerim nelerdir? Bunları nasıl geliştirebilirim? Benim için önemsiz görünen şeyler nedir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Konuşmamızda ilginç olan şey neydi? • Sınıf arkadaşlarımıza ne tür sorular sormak isteriz? • Fikirlerimizi sınıf arkadaşlarımızla nasıl tartışabiliriz? • Zor zamanlarımızda birbirimize nasıl yardımcı olabiliriz?

ÖDEV 3

NELERE DEĞER VERİYORUZ?

Amaç

Öğrenciler kendi değerlerinin verdikleri kararlar, sağlık ve sorumlulukları için önemli bir faktör olduğunu anlarlar. Cinsiyete ve cinselliğe karşı olumlu bir tutum sergilerler. Kendi öz saygıları ve başkalarına karşı saygı duymak gibi değerlerin cinsellikle ilgili konularla nasıl ilişkili olduğu konusunu konuşurlar.

Gereken süre

- ① 20 dakika
- ② 25 dakika

Organizasyon

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

Ortak tartışma için çember halinde düzenlenmiş sandalyeler; Masa "Benim değerlerim" listesi

1. Modül

Öz farkındalık ve sosyal farkındalık

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Öğretmen tüm öğrencilerin ciddiyetle kendilerini ifade edebilecekleri bir sınıf atmosferi oluşturur.
2. Öğretmen öğrencilere dersin hedeflerini açıklar, seçtiği yaklaşımın kısa bir tanıtımını yapar ve onlara "Değerler Listem" tablosunu verir. Öğretmenin yapabileceği giriş konuşması: "Genç birer kadın veya genç birer erkek olarak sahip olduğunuz roller, ilgi alanlarınızı ve planlarınızı sınırlamamalıdır". Cinsiyeti veya cinsel tercihi ne olursa olsun herkez istediği her şeye katılabilir. Herkesin her mesleği seçme hakkı vardır. Anahtar soru şudur: Kendini nasıl görüyorsun? Kendini ne kadar iyi tanıyorsun? Önümüzdeki yıllarda kendini nasıl geliştirebilirsin? Verilen süreyi kendinizi düşünmek için kullanın. Beni veya başak birini memnun etmek zorunda değilsin. Senin düşüncelerini hiç kimse yargılayamaz.
3. Her öğrenci kendi çalışma kağıdı üzerinde bireysel olarak çalışır. Önce listeyi doldururlar. Daha sonra soruları not alarak cevaplarlar.
4. Son olarak, öğrenciler çiftler halinde çalışarak kendi bakış açılarını genişletmenin yollarını bulmaya çalışırlar.

Aktivite ②

Ortak tartışmada, öğretmenin tek görevi öğrencileri deneyimlerini paylaşmaları için desteklemektir. Öğretmen burada moderatör rolünü üstlenir. Burada herhangi bir ters fikir beyan etmek veya gerçeklerden bahsetmek bazı öğrenciler için kırıncı olabilir. Burada yapılması gereken karşılıklı dinlemek, anlamaya çalışmak ve olanak sağlamaktır.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

Değerler Listem

	Önemli değil	Önemli	Çok önemli
Ailem tarafından saygı görmek			
Arkadaşlarım tarafından saygı görmek			
Kendimle ilgili olumlu bir imaja sahip olmak			
Çok sayıda arkadaşa sahip olmak			
Okulda başarılı olmak			
Sevgi göstermek ve sevmek			
Her iki cinsiyetle de sağlıklı ilişkiler kurmak			
Tüm cinsel tercihleri kabul etmek			
Cinselliği bir kişilik faktörü olarak kabul etmek			
Cinsel davranışlarla ilgili akıllıca kararlar vermek			

- Kendim hakkında ne öğrendim?
- Bana özgü olan şeyler nelerdir?
- Kendim hakkında daha fazla bilgiye sahip olmak neden önemlidir?
- Neden birisi beni arkadaşı olarak seçsin?

ÖDEV 4

ÇATIŞMA NASIL ÇÖZÜLÜR?

Amaç

Öğrenciler çatışmayı çözmek için bir teknik öğrenirler. Çatışmaları çözmek için belli bir eğitim alınabileceğini anlarlar.

Gereken süre

- ① 30 dakika
- ② 15 dakika

Organizasyon

- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

Hareket etmek için yeterli alan;
"Altı aşamada çatışmaların çözümü"
modeli; Gazeteler ve dergiler

1. Modül

Öz farkındalık ve sosyal farkındalık

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

- Öğretmen çözümü bulunmamış bir çatışma örneği sunar. (Örnek: İki grup öğrenci tenffüslerde okul bahçesini spor yapmak için kullanmak ister. Bir grup futbol oynamak için, diğer grup ise voleybol oynamak için. Her seferinde aralarında kavga ederler.) Bu durum öğrenciler tarafından canlandırma yapılarak işlenebilir. Öğrenciler bu çatışmayı nasıl çözeceklerini tartışır. Canlandırma sırasında konuşmaları kendileri gelişi güzel seçerler.
- İki grup oluşturulur. Gruplardan biri "Altı aşamada çatışmaların çözümü" çalışma sayfasını sessizce okur.
- Diğer grup ise, çatışma ile ilgili herhangi bir röportaj bulmak için dergilere bakar. Ayrıca, birbirlerine kendi deneyimlerini anlatabilirler. Sonra, öğrenciler dört kişilik gruplar oluşturur. Her grupta "Çatışmaların çözümü" kitabını okuyan iki öğrenci ve herhangi bir çatışmayı yakından inceleyen iki öğrenci vardır. Öğrenciler grup olarak bir çatışma seçer ve çatışma çözme fikirleri üzerinde çalışırlar.
- Öğrencilerden ikisi rakip, diğer ikisi de arabulucu rollerini üstlenirler. Çözüm bulmak için sayfadaki yönergeleri takip ederler.

Aktivite ②

Ortak tartışmaya yansıyanlar:

- Hangi çatışmaları çözmeye çalıştınız?
- Nasıl çözmeye çalıştınız?
- Çatışma çözme modeli size nasıl yardımcı oldu?

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

Altı aşamada çatışmaların çözümü

1

İhtiyaçları tanımlamak

“Neye ihtiyacın var?”

Çatışmaya dahil olan herkez diğerlerini suçlamadan bu soruya cevap vermelidir.

2

Problemi tanımlamak

“Bu durumda sorunun ne olduğuna inanıyorsunuz?”

Tüm sınıf çatışmanın içinde olan tarafların ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir cevap bulmaya çalışır. Karşılıklı taraflar bu cevabı kabul etmelidir.

3

Bir dizi çözümler bulmaya çalışmak

“Kim bu sorunu çözmenin olası yollarını düşünmek ister?”

Sınıftaki tüm öğrenciler bu soruya cevap bulmaya çalışır. Bu cevaplar yorum katmadan, eleştirmeden, ve değerlendirme yapmadan yazılmalıdır. Bu aşamada amaç mümkün olduğunca çözüm üretmektir.

4

Çözümleri değerlendir

“Bu çözümden memnun musunuz?”

Çatışmadaki her bir taraf, alternatifleri gözden geçirerek hangilerinin kabul edilebilir olup hangilerinin olmadığını açıklar.

5

En iyi çözüm hangisi karar ver

“Her iki taraf da bu çözümü kabul ediyor musunuz? Sorun çözüldü mü?”

Her iki tarafın sunulan çözümü kabul ettiği açıkça belirtilmeli. Çözüm bulma çabaları takdir edilmelidir.

6

Çözüm aşamasını takip edin

“Bu durumdan bir kez daha bahsedelim ve sorunun gerçekten çözüldüğünden emin olalım”

Çözümü değerlendirmek için bir plan oluşturulmalıdır. Çatışmanın niteliğine ve tarafların yaşına bağlı olarak, değerlendirme dakikalar, saatler veya bir gün sonra bile yapılabilir.

2. MODÜL

KALİTELİ BİR YAŞAM SAĞLAMAK

Kaliteli bir yaşam sağlamak, bütünlük vurgusu ile kaynakların verimli bir şekilde yönetilmesi, sürdürülebilir kalkınma sorumluluğu, etkili öz organizasyon, v.b. gibi konulara vurgu yapar.

ÖDEV 5

HEPİMİZ EŞİTİZ AMA BAZILARI DİĞERLERİNDEN DAHA EŞİT

Amaç

Öğrenciler başkalarına karşı ayrımcılığın nedenlerini ve buna iten güdüleri belirler ve analiz eder. Bu araştırma sosyo-ekonomik faktörlerin sosyal başarı şansını nasıl etkilediğine odaklanmaktadır.

Gereken süre

- ① 25 dakika
- ② 20 dakika

Organizasyon

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

Tahtaya veya çalışma sayfasına yazılı ödev; Her grup için birer sunum kağıdı

2. Modül

Kaliteli bir yaşam sağlamak

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Öğretmen öğrencileri en fazla altı kişilik (çift sayı) gruplara ayırır. Her gruba bir kağıt ve bir keçeli kalem verilir.
2. Öğretmen grupların bir yarısından, bir kazananın olduğu sosyal bir olayın karikatürünü çizmelerini, grupların diğer yarısından da bir kaybedenin olduğu sosyal bir olayın karikatürünü çizmelerini ister.
3. Öğrenciler daha sonra “kazananın” ve “kaybedenin” özelliklerini tanımlar.

Aktivite ②

Çizimler duvara asılır. Her gruptan kendi çizimini açıklaması istenir.

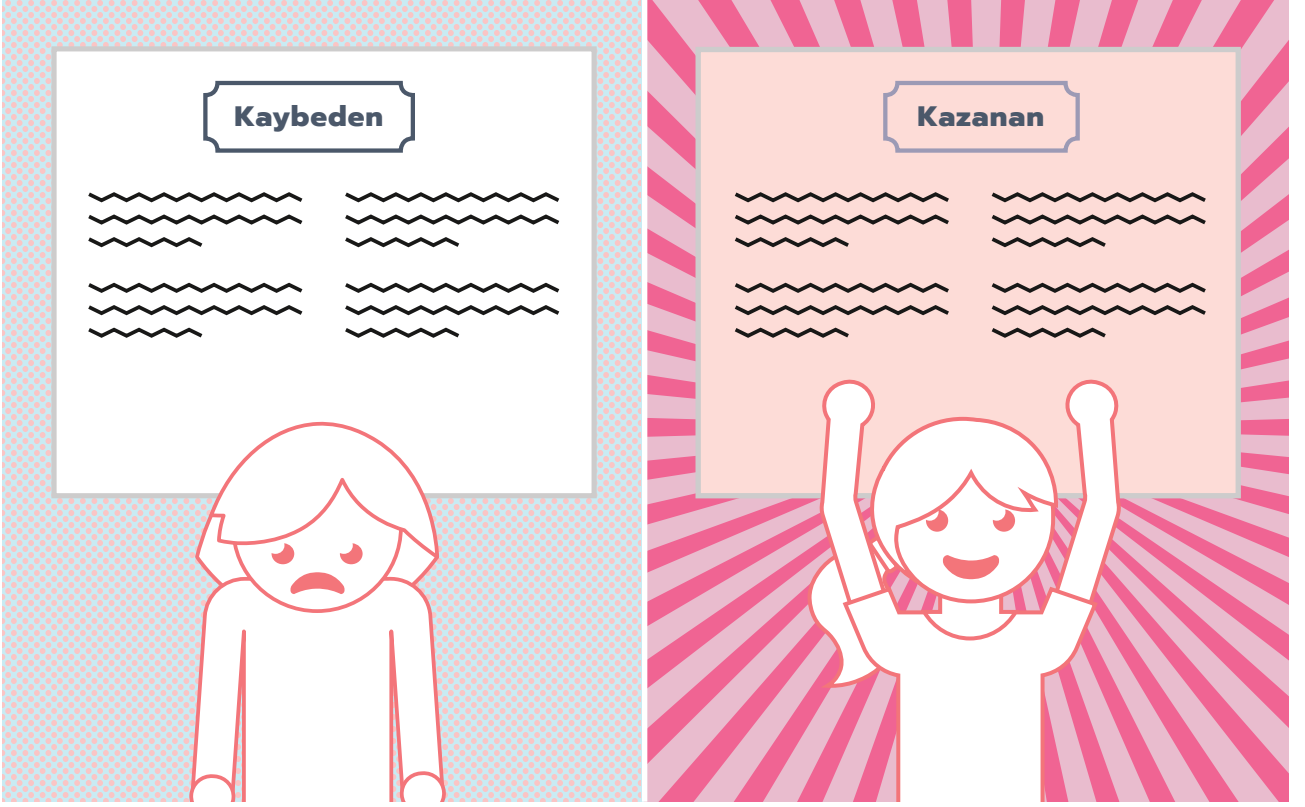
- “Sanatçılar” kendi çizimlerinin altındaki fikirlerini açıklayarak çalışmalarını hakkında açıklama yaparlar.
- Öğrenciler çizime ekledikleri özellikleri açıklar. Destekleyici sorular onlara yardımcı olacaktır.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

Olası özellikler:

sosyo-ekonomik geçmiş, meslek, cinsiyet, etnik grup, boş zaman etkinlikleri, giyim tarzı, tüketücü alışkanlıkları

Aktivite ②

Sunum sırasında sorulacak sorular

- Karikatür neyi ifade ediyor?
- Kazananları ve kaybedenleri nasıl tanımladık?
- Başarının temel özellikleri nelerdir?
- Başarısızlığın temel özellikleri nelerdir?
- Bir erkeği/kadını kazanan veya kaybeden yapan faktörler nelerdir?
- Sosyal geçmişleri ne olursa olsun, bütün insanlar aynı şansa sahip mi?
- Kazanmak kolay, kaybetmek zordur!
- Kaybedince nasıl tepki veririz?
- v.b.

ÖDEV 6

BİR SİHIRBAZ OLSAYDIM DAHA İYİ BİR DÜNYA DİLERDİM

Amaç

Öğrenciler anlamlı vizyonlar oluşturmaya teşvik edilirler. Ütopik vizyonları olmayan bir kişi, statükoyu kabullenmeye mahkumdur. Öğrencilere yaratıcılıklarını kullanma çansı verilir.

Gereken süre

- ① 25 dakika
- ② 20 dakika

Organizasyon

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması

Hazırlık

Ortak tartışma için çember halinde düzenlenmiş sandalyeler;
Kağıt ve keçeli kalemler

2. Modül

Kaliteli bir yaşam sağlamak

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Öğrencilerden kendilerini birer sihirbaz olarak hayal etmeleri istenir.
2. Öğrenciler şunu söyler (yüksek sesle okurlar): "Bir sihirbaz olsaydım erkeklerin, kadınların ve çocukların bir daha asla yoksulluk içinde yaşamamalarını sağlardım. Bunun olması için..." Her öğrenci bu cümleyi tamamlar.
3. Sırayla, her öğrenci ortak tartışma sırasında kendi cevaplarını okur. Bu sırada sandalyeler çember halinde düzenlenmiştir.
4. Değerlendirme: Öğrenciler hangi istek ve arzulardan bahsedildiği konusunda konuşurlar.

Aktivite ②

Biz sihirbaz değiliz. Fakat insanlar olarak bizim de sahip olduğumuz bir takım güçlerimiz var. Öğrenciler dileklerinden birini gerçekleştirmek için neler yapabileceklerini düşünürler.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Daha İyi Bir Dünya İçin Neler Yapabilirim

Aktivite ①

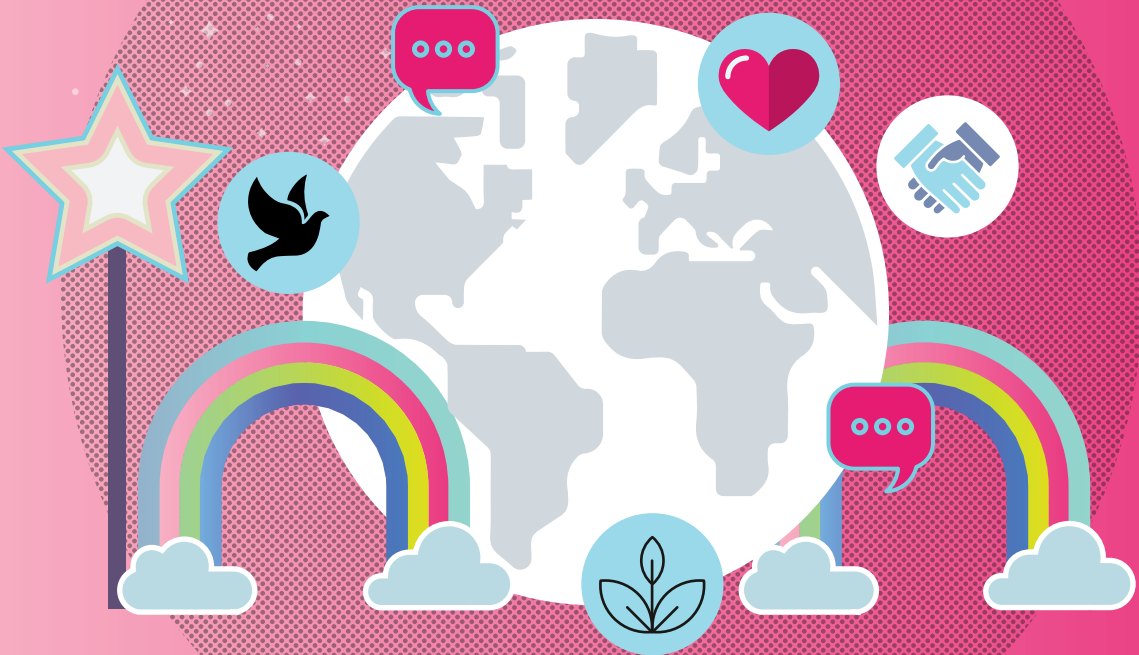
Eğer bir sihirbaz olsaydım...

- ...durdurdum.
- ...kapatırdım.
- ...unuturdum.
- ...karşı çıkardım.
- ...devam ederdim.
- ...oluşturdum.

Aktivite ②

Ben, kendim ve şu anda sahip olduğum güç ile...

- ...durdurdum.
- ...kapatırdım.
- ...unuturdum.
- ...karşı çıkardım.
- ...devam ederdim.
- ...oluşturdum.

ÖDEV 7

KAZAN – KAZAN: HERKEZE FAYDALI OL

Amaç

Öğrenciler kişisel değerlerin bireylerin zor durumlarla başa çıkma biçimleri üzerinde büyük bir etkiye sahip olduğunu anlarlar Herkez kazanmak ister ama bir ailenin, bir sınıfın, bir topluluğun parçası olmak herkez için faydalı olan sonuçları kabul etmeyi gerektirir.

Gereken süre

- ① 35 dakika
- ② 10 dakika

Organizasyon

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

Ortak tartışma için çember halinde düzenlenmiş sandalyeler; Gazeteler, dergiler, her öğrenciye dağıtılacak çalışma sayfaları

2. Modül

Kaliteli bir yaşam sağlamak

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Öğretmen bir çatışmanın üç farklı çözüm yolu olabileceğini açıklar. Kazan-kazan: Her iki tarafın da yararına olacak çözüm yolu. Kazan-kaybet: Yalnızca tek bir tarafın yararına olacak çözüm yolu. Kaybet-kaybet: Her iki tarafın da zarar göreceği çözüm yolu. Öğrencilerin daha iyi anlayabilmeleri için bir çizim gösterilir. Bu çizim ayrıca tüm grupların daha sonraki çalışmaları için gerekli olacaktır.
2. Öğretmen belirli bir çözüm yolu olmayan bir çatışma durumunu açıklar. Örnek: Bazı öğrenciler aynı oyun alanını aynı zamanda farklı sporlar yapmak için kullanmak isterler.
3. Öğrencilerden, altı kişilik gruplar halinde, bahsedilen iki grubun oyun ihtiyaçlarını gösteren, büyük bir sunum kağıdına, bir resim çizmeleri istenir.
4. Daha sonra gruplar en az iki kişiden oluşan üç takıma ayrılır. Bu takımlar üç çıkar grubunu temsil eder ve ne istediklerini, nasıl tartışacaklarını ve bir çatışmada kaybeden taraf olduklarında ne hissettiklerini yazarlar.
5. Şimdi de "kazan-kazan" kartını alıp aşağıdaki durumlarla ilgili açıklamalar hazırlarlar. Sırasıyla "kazan-kaybet", "kaybet-kaybet".

Aktivite ②

Ortak tartışma: Takımlar üçer seçeneğini sunar. Sınıfta, öğretmenin yönetiminde, aşağıdaki sorular sorularak bir tartışma gerçekleştirilir:

- Uzlaşma sağlamak neden bu kadar zor?
- Neden aile içinde, sınıfta ve sokakta daha fazla "Kazan-kazan" durumlarına ihtiyacımız var?
- Sürekli aynı gruplar kaybeden taraf olursa, toplum açısından bunun ne gibi sonuçları olur?

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

kazan – kazan kartı

kazan – kazan

kazan – kaybet

kaybet – kaybet

ÖDEV 8

İSTEKLER VE İHTİYAÇLAR

Amaç

Öğrenciler arzu ettikleri şeyler ile ihtiyaç duydukları şeyler arasındaki farkları anlarlar. Bu şekilde "İnsan Hakları" ve "Çocuk Hakları" sözleşmelerinin insanların onurlu yaşamak "ihtiyaçlarına" ne kadar yakın olduğunu öğrenirler.

Gereken süre

- ① 25 dakika
- ② 20 dakika

Organizasyon

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

Ortak tartışma için çember halinde düzenlenmiş sandalyeler; Dergiler, her grup için makas, ortalama 4 metre uzunluğunda bir şerit; 15-20 mandal veya çengelli iğne

2. Modül

Kaliteli bir yaşam sağlamak

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Öğretmen öğrencilerden birkaç gün önceden bulabildikleri eski dergileri yanlarında getirmelerini ister, veya kendisi getirir.
2. Öğrencilerden üç ila beş kişilik gruplar halinde, sahip oldukları şeyler veya yaşam tarzları hakkında dergilerde gördükleri 20 adet resim kesmeleri istenir.
3. Her grup kestikleri resimleri aşağıdaki kategorilere göre düzenler: lüks içinde yaşamayı sağlayan nesnelere/yaşam tarzlarını içeren resimler "güzellik ürünleri", "harika arabalar", "süslü giysiler", "sağlıklı gıdalar", "arkadaşlar ve aile", "şiddetten korunma", "temiz su", "eğitim", gibi onurlu bir yaşam (ihtiyaçlarını) gösteren resimler.
4. Daha sonra, öğrenciler kestikleri bu resimleri mandallarla sınıfta gerilmiş olan şeride tuttururlar. Şeritin "sağ" tarafına ihtiyaçları gösteren resimler, "sol" tarafına ise istekleri gösteren resimler asılır. İstek mi, yoksa ihtiyaç mı olduğu karar verilemeyen resimler ise şeridin ortasına asılır.

Aktivite ②

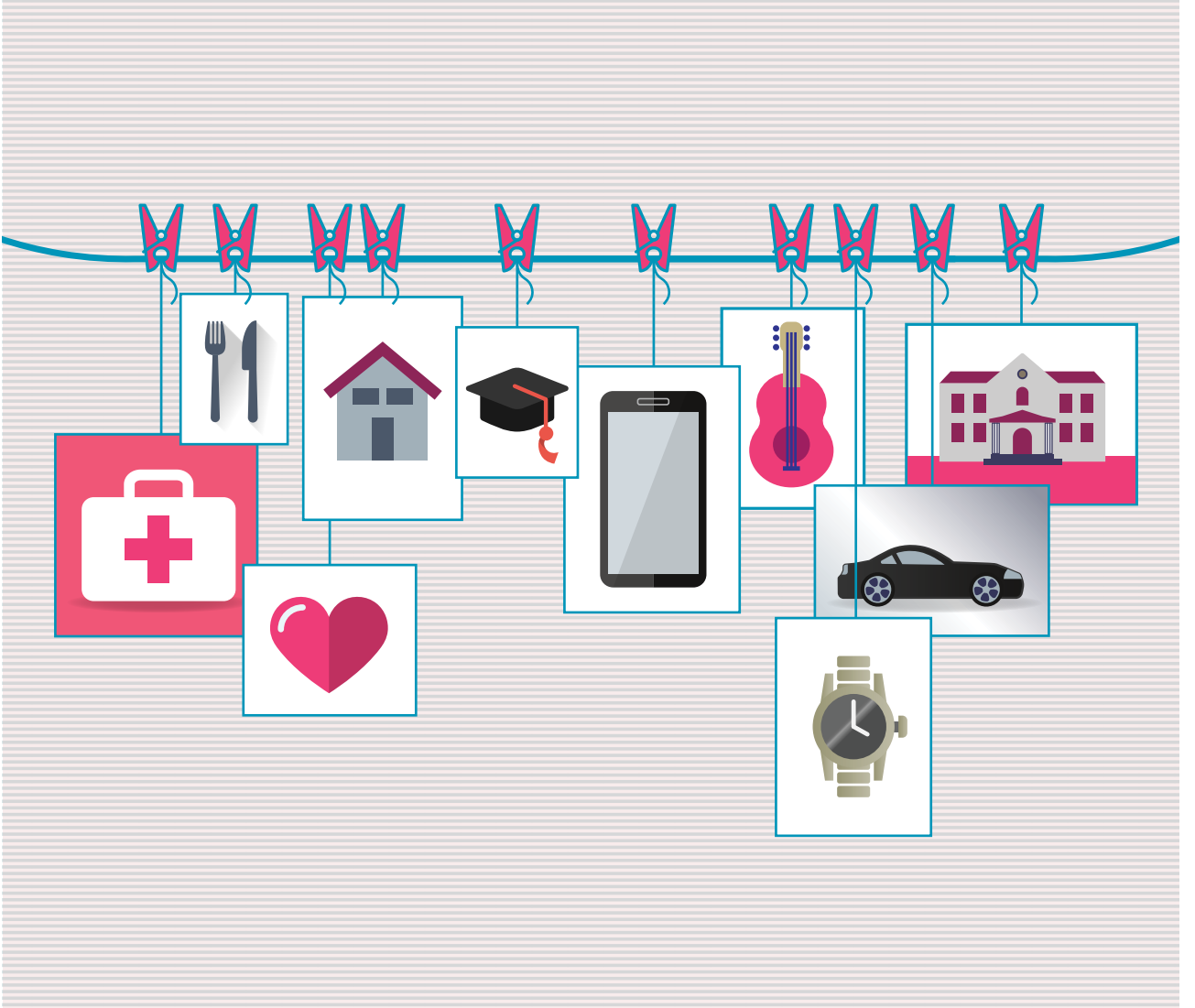
1. Öğrenciler birbirlerinin çözümlerini değerlendirir, sorular sorar, yorumlar yaparlar.
2. Öğretmen gerçekten ihtiyaç duyduğumuz ve isteklerimiz arasındaki farklar nedir konusunda bir tartışma başlatır. Tartışma sırasında ahlaki açıdan değerlendirmeler yapılmamalıdır, çünkü insanlar herhangi bir şeye sahip olmayı arzulayabilirler. Bu normal bir durum olarak kabul edilmelidir.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

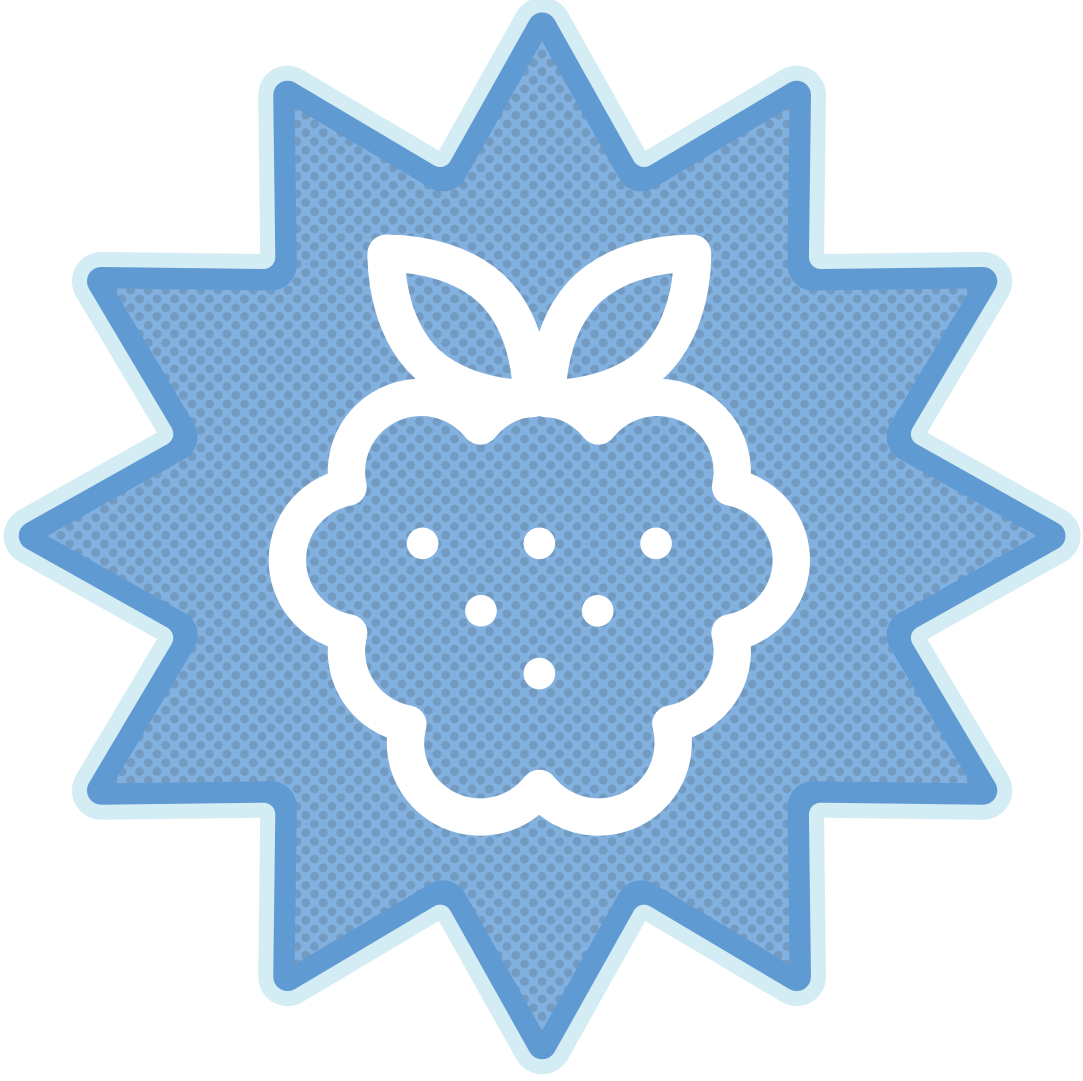
Aktivite ②

Sergileme ve açıklama

Eğer zaman kalırsa (veya ek bir ders düzenlenebilir), öğretmen İnsan Hakları Sözleşmesini (ve/veya Çocuk Hakları Sözleşmesini) öğrencilere dağıtır. Öğrenciler daha önce kestikleri, "ihtiyaç" olarak nitelendirdikleri resimleri bu sözleşmelerdeki herhangi bir makale ile

eşleştirmeye çalışırlar. İfade ettiği şey nedir? Eksik olan nedir? Mümkün olduğunca çok hakkın temsil edildiği ek resimler bulabilirler mi? Öğrenciler Vatandaşlık eğitimi veya diğer dersler hakkında yeterince bilgiye sahip olabilirler. Eğer böyle ise, bu bilgileri tekrar etmeye gerek kalmadan, aktiviteyi çok daha kolaylaştırır.

3. MODÜL

SAĞLIKLI YAŞAM TARZLARI

Sağlıklı yaşam tarzları konusu öğrencilere fiziksel sağlık, duygusal sağlık ve sağlıklı beslenme konusuna vurgu yaparak, uyuşturucu madde kullanmak, alkol, sigara, v.b. gibi kötü alışkanlıklara karşı bilinçlendirme sağlar.

ÖDEV 9

ÇEVRE PROJEMİZİ NASIL PLANLAYABİLİRİZ?

Amaç

Öğrenciler toplumda bağımsızlığın önemini anlarlar. Öğrenciler her çözümün o topluluktaki herkezi ilgilendirdiğini anlarlar. Eğer bir karar alınacaksa, o topluluktaki her bir üye bu kararın ne olduğunu anlamalı ve karar sürecine dahil edilmelidir.

Gereken süre

- ① 45 dakika
- ② 45 dakika

Organizasyon

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

Ortak tartışma için çember halinde düzenlenmiş sandalyeler; Öğrenciler hazırladıkları çevre konulu projelerinin taslağını sınıfa getirirler; Rol kartları

3. Modül

Sağlıklı yaşam tarzları

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

Dünya çapında, çoğu gençler çevreyle ilgili bir takım değişiklikler yapmak istiyor. Ev ödevi olarak, öğrenciler (gerçekçi) bir çevre projesi hakkında fikirler üretirler. Sınıf olarak projelerden birini seçerler (örn: oylama yöntemiyle, v.b.). Seçilen bu proje halihazırda yazılı olmalıdır.

1. Öğrenciler çiftler oluşturur. Her öğrenci teklif edilen projenin bir kopyasını ve rol kartlarından birini alır. Takip edilecek tartışmaya, bir çift öğrenci başkanlık eder.
2. Çiftler, proje ile ilgili tüm faydaların ve sorunların bir listesini oluştururlar.
3. Bunu rol üstlenen kişinin bakış açısından bakarak yaparlar.
4. Proje lehinde veya aleyhinde ortak bir karara varırlar (15 dakika)
5. Sırasıyla, her grup nedenlerini açıklayarak kendi kararını gruba sunar.
6. Tartışma sırasında her çift, çevre ile ilgili ne yapılmasını istiyorsa onu ifade eder.

Aktivite ②

1. Öğrenciler seçilen projenin uygulanıp uygulanmayacağına oylama yaparak karar verirler.
2. Eğer sonuç evet olursa, takip çalışması başlar:
  - Görüşlerine başvurulması gereken başka gruplar var mı?
  - Sizin fikriniz başkalarının düşüncelerinden ne derece etkilendi?
  - Gruplardan biri tarafından savunulan belirli çıkarların diğer gruplar üzerinde etkisi var mı?
  - Görüşleri ve çıkarları daha fazla ilgiyi hak eden gruplar var mı?
  - Çoğunluğun oy verdiği çözüm, toplum ve çevre için en iyi çözümü temsil ediyor mu?

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

Rol Kartları

Küçük İşletme Sahibi

Bir Aktivist

Çevre projesi nedeniyle işini kaybeden bir çalışan

Bir Hayvan

Bir Gazeteci

Bir Çöpçü

Bir Politikacı

Roller önceden seçilen proje ile eşleşmelidir. Bazı roller ise her zaman orada olmalı, kazanacak veya kaybedecek insanlar, politikacılar, gazeteciler gibi...

ÖDEV 10

SİGARA İÇMEK ÖLÜMCÜDÜR! NEDEN HAVALI GÖRÜNÜR?

Amaç

Öğrenciler, sigara içmek örneğiyle, sağlık hakkında sahip oldukları bilgilerin ve risklerin farkında olmak, nasıl her zaman gerekli önlemleri almaya yeterli olmadığını anlarlar. Öğrenciler bu kötü alışkanlıklara karşı direnme olasılıklarını ve bu durumda ait oldukları grupta veya yaşlıları arasındaki sonuçların etkilerini analiz ederler.

Gereken süre

- ① 30 dakika
- ② 15 dakika

Organizasyon

- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

Tüm gruplara dağıtılacak sigara içme nedenlerinin listesi

3. Modül

Sağlıklı yaşam tarzları

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Öğretmen sigara içmekle ilgili gerçekler hakkında kısa bir giriş yapar: Yeni rakamlar, küresel ortalama genç erkeklerin yaklaşık %50'sinin ve genç kadınların %10'unun sigara içtiğini ve bunların az bir kısmının sigarayı bıraktığını göstermektedir. Çoğu gelişmiş ülkelerde olmak üzere, tütün nedeniyle 20. yüzyılda 100 milyon ölüm gerçekleşmiştir. Yapılan araştırmalara göre, mevcut sigara içme alışkanlıkları devam ederse, 21. yüzyılda tütünden ölenlerin sayısı 1 milyara ulaşacaktır.
2. Bu hemen hemen herkez tarafından bilinen bir gerçektir. Öyleyse insanlar neden bile bile sigara içmeye devam etmekte?
3. Öğretmen şu soruyu sorarak sınıfta bir tartışma başlatır: Gerçeklerin neden her yaşta ki insan davranışlarının üzerinde bu kadar az etkisi vardır?

Aktivite ②

Aşağıdaki tartışmada, öğrenciler bireysel çalışarak, sigaraya "hayır" demenin çeşitli yollarını bulmaya çalışırlar:

- Sigara içmeye karşı direnmemeye ne yardım edebilir?
- Direnmenin ait olduğum gruplar arasında veya yaşlılarımla arasındaki sosyal statüme olan etkileri nelerdir?
- Sigara içmenin "hava atma unsuru" özelliğini ele alarak nasıl bir sigara-karşıtı kampanya başlatabiliriz?

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

Gençler Sigara İçmeye Başlıyorlar Çünkü:

- Merak ettikleri için.
- Arkadaşları da sigara içtiği için (arkadaş baskısı).
- Havalı olduğunu düşündükleri için.
- Medya ve reklamlar sigarayı havalı gösterdiği için.
- Büyüdüklerini göstermek istedikleri için.
- Kendilerinden büyük kardeşlerinin bunu denediğini gördükleri için.
- Ebeveynleri veya ailedeki başka üyeler sigara içtiği için.
- Kilo vermek istedikleri için.
- Stres atmak için.

ÖDEV 11

TEMİZ SU

TEMİZ HAYAT

Amaç

Öğrenciler suyun yaşam kaynağı olduğunu bir kez daha idrak ederler. Temiz suya sahip olamamanın sonuçlarını ve suların nasıl kirlenebileceğini anlarlar. Bireylerin, ülkelerin ve toplulukların suyun kirlenmekten korunması için atabilecekleri her türlü adımları öğrenirler.

Gereken süre

- ① 20 dakika
- ② 25 dakika

Organizasyon

- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

Farklı kaynaklardan alınmış su

3. Modül

Sağlıklı yaşam tarzları

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Öğretmen musluktan, nehirden veya gölden, hendekten, yağmur suyundan, v.b. kaynaklardan alınmış su ile dolu bardaklar hazırlar: Suda gözle görülür bir fark var mı? Hangi bardaktan su içmeyi tercih edersiniz ve neden?
2. Ek bir rotak tartışmada veya grup tartışmasında, öğrencilerden herhangi birinin herhangi bir zamanda temiz su bulamadığı bir duruma maruz kaldı mı konusu tartışılabilir. Temiz suya sahip olmamanın doğurduğu sonuçlardan bazıları nelerdir?
3. Birtakım öğrenciler elde edilen sonuçlar kısaca ifade edilir.

Aktivite ②

1. Öğretmen öğrencilerden su döngüsünü incelemelerini ister. Öğretmen burada harcanan suyun yerine “yeni” su diye bir şeyin olmadığına ve bu konuda ne kendimize ne de doğaya güvenebileceğimizi vurgular. Musluk suyu nereden geliyor? Öğretmen aşağıda belirtilen konular hakkında öğrencilerden internette araştırma yapmalarını ister:
  - Suyun doğal döngüsü
  - Endüstriyel veya tüzel kişilerce işletilen su arıtma tesisleri
 Öğrenciler suyun doğal döngüsü, ve arıtma sistemleri ile ilgili yaptıkları araştırmayı resimler ekleyerek bir poster halinde hazırlarlar.

Ders dışı etkinlikler

Su konusu, bir ders dışı etkinlik projesi başlatmanın tam da zamanı olabilir!

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Ders dışı etkinlikler

1. Görev

Öğrenciler oluşturdukları küçük proje gruplarında bir içme suyu eğitimi kampanyası geliştirirler. (belki bir video, poster, PowerPoint sunumu, veya bir broşür şeklinde) Öğrenciler içme suyunun yaşamsal önemini açıklayan, içme suyuna erişimi etkileyen tehditler, ve içme suyunu korumak için neler yapabiliriz konusunda bir çalışma hazırlarlar. Buradan elde edilen sonuçlar okulda değerlendirilir.

2. Görev

Öğrenciler yerel bir temsilciye bir mektup yazarak su sorunuyla ilgili endişelerini belirtir, sorunu önlemeye yönelik birtakım önerilerde bulunur ve bu sorunun çözülmesi için daha fazla finansman/ilgi/ve daha fazla araştırma yapılmasını talep ederler.

3. Görev

Su kalitesi konusundaki endişeleri ortadan kaldırmak için, takımlardan birisi ulusal, eyalet, ilçe veya okul lideri rolüne girerek bu konudaki planlarını, sınıfa veya okula açıklar.

ÖDEV 12

BESLENME ALIŞKANLIKLARIM

Amaç

Öğrenciler sağlıklı beslenmenin sağlıklı bir geleceğin anahtarı olduğunu anlarlar. İyi seçimler yaparak sağlıklarını etkileyebileceklerinin farkına varırlar.

Gereken süre

- ① 45 dakika
- ② 45 dakika

Organizasyon

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

Ortak tartışma için çember halinde düzenlenmiş sandalyeler

3. Modül

Sağlıklı yaşam tarzları

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Öğretmen kısa bir giriş yaparak, her ailede veya grupta beslenme alışkanlıklarının farklı olabileceğini açıklar. Hatta her bireyin değişik günlerde değişik besinler tüketebileceğini de ekler. Bir kişinin beslenme alışkanlıkları hakkında daha fazla bilgi edinmek için, beslenme günlüğü iyi bir fikir olabilir.
2. Öğretmen tahtaya çizerek, Power Point sunumunda veya sunum kağıdına çizilmiş bir beslenme günlüğü örneği gösterir.
3. Öğrenciler bireysel çalışarak en az iki günlük beslenme alışkanlıklarını günlüklerine doldururlar. Daha sonra elde ettikleri sonuçları arkadaşlarıyla paylaşarak birbirlerine sorular yönlendirirler.

Aktivite ②

1. Öğrenciler ortak tartışma için toplanıp kendi sonuçlarını paylaşırlar.
2. Öğretmen tahtaya büyük, boş bir tablo çizer. Seçilen iki öğrenci arkadaşlarının verilerini tabloya doldurur. Sınıf olarak tablodaki verileri tartışırlar.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

Bir gün içerisinde genellikle neler yerim?

Zaman	Öğün mü? Atıştır- malık mı?	Yer	Yiyecek	Miktar	Duruş	Aktivite	Sosyal durum	Mod	Açlık seviyesi
07:00 – 07:10	Atıştırmalık	Mutfak	Yoğurt	1	Ayakta	Ev ödevini tamamlar- ken	Tek başına	Stresli	4

- Şaşırtıcı olan nedir?
- Beni gururlandıran nedir?
- Neyi değiştirmek istiyorum?
- Neyi değiştirmem gerekiyor?
- Pazar günleri neyi farklı yapabilirim?

4. MODÜL

PROFESYONEL BİR GİRİŞİMCİ ZİHNİYET GELİŞTİRMEK

Profesyonel bir girişimci zihniyet geliştirmek işgücü piyasası perspektifinden bakarak meslekleri incelemek, profesyonel yönlendirme ve onunla ilgili karar verme, bir meslek olarak girişimcilik v.b. gibi konulara vurgu yapmaktadır.

ÖDEV 13

İŞ OLANAKLARI NERDE?

Amaç

Öğrenciler evlerinin ve okullarının bulunduğu bölge ve çevresindeki iş olanakları hakkında bir anket hazırlarlar.

Gereken süre

- ① 60 dakika (ev ödevi)
- ② 45 dakika

Organizasyon

- Bireysel çalışma
- Ortak tartışma

Hazırlık

Ortak tartışma için çember halinde düzenlenmiş sandalyeler; okul ve çevresinin gösteren büyük bir harita; renkli noktalar veya küçük bayraklar.

4. Modül

Profesyonel bir girişimci zihniyet geliştirmek

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

Öğrenciler yaşadıkları çevrede ne tür iş olanakları bulunduğu konusunda kapsamlı birer alıştırma yaparlar.

1. Öğrenciler evden okula giderken değişik yolları kullanırlar.
2. Bulabildikleri her türlü değişik iş fırsatını toplarlar:
  - Kiçik dükkanlar
  - Hoteller
  - Firmalar
3. Öğretmen okulu iyi iş fırsatları sunduğu için örnek olarak gösterir. Öğrenciler sınıf olarak veya gruplar halinde çalışarak bir okulun yönetilmesi için gerekli tüm meslekleri bulurlar.

Aktivite ②

Öğretmen öğrencilerle birlikte okul ve çevresini gösteren büyük bir harita hazırlar.

1. Öğrenciler yaptıkları araştırmaların sonuçlarını listeye doldururlar. Bazıları bir Power Point sunumu da yapabilir.
2. Öğrenciler büyük haritanın etrafında otururlar. Her iş fırsatının olduğu yer, haritada renkli noktalar veya küçük bayraklarla işaretlenir.
3. Teklifler tahta veya sunum tahtasının üstünde toplanırlar.
4. İşler kategorilere ayrılarak sıralanırlar:
  - Sanat ve eğlence
  - Küçük işletmeler
  - endüstriyel imalathaneler
  - Kolluk kuvvetleri ve silahlı kuvvetler
  - Bilim ve teknoloji
  - Sağlık ve tıbbi hizmetler
  - Eğitim
5. Öğretmen tarafından yönetilen bir tartışma gerçekleşir:
  - Şaşırtıcı olan neydi?
  - Ne tür bir çalışma beklemiyorduk?
  - Eksikler nelerdir?
  - Hangi içi nerden öğrenebilirim?

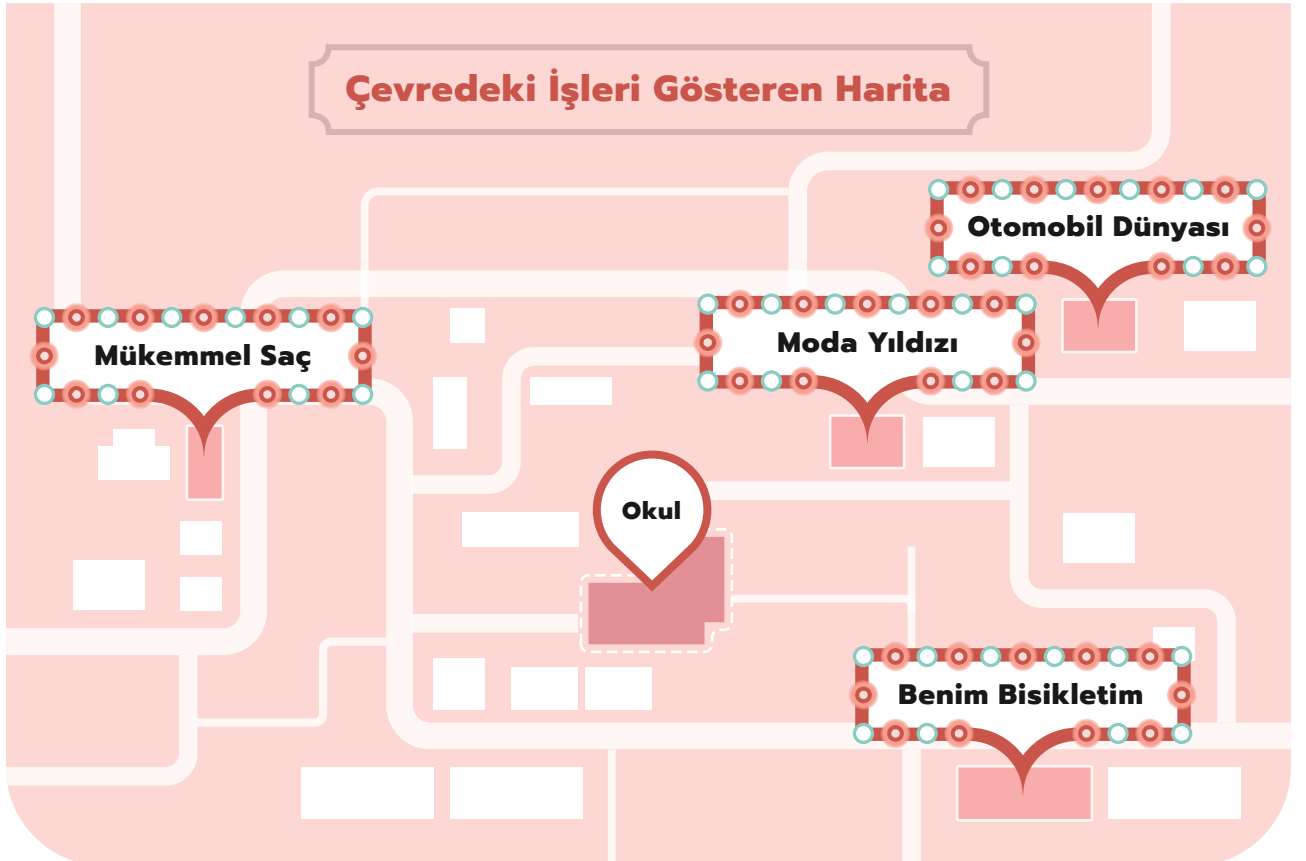
ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

İş fırsatları			
İş türü	Firma adı	İrtibat adresi	Farklı işler
Saç kesimi merkezi	Mükemmel Saç	Bayan Silvia Phantasy, 88 Philosophy sokağı Tel: ..... E-mail:	<ul style="list-style-type: none"> Genç stilist Kıdemli stilist Satış müdürü Pazarlama müdürü Muhasebeci Temizlik görevlileri
Araba Firması	Otomobil Dünyası	....	<ul style="list-style-type: none"> Araba tamircisi Muhasebeci Satış yöneticisi Araba yıkamacısı Sürücü

Aktivite ②

ÖDEV 14

PROFESYONEL KARIYER ÇİZGİM

Amaç

Kişisel iş aktivitelerinin belirlenmesi. Kısa vadeli (yaz tatilinde) ve orta vadeli (yaz tatilinde ve sonrasında) yapılan planları ayırt etmek.

Gereken süre

- ① 25 dakika
- ② 20 dakika

Organizasyon

- Bireysel çalışma
- Ortak tartışma

Hazırlık

Öğrencilerin eklemeler yapması için boşluklar bırakarak tahtaya yazılmış profesyonel kariyer aktiviteleri başlıkları

4. Modül

Profesyonel bir girişimci zihniyet geliştirmek

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Başlangıç olarak, öğretmen yaz tatilinden önce, işgücü piyasasına katılmak için 2-3 öğrenci etkinliği ve yaz tatili sırasında ve sonrasında öğrencilerin katılabileceği 2-3 etkinlik örneği verir.
2. Öğrenciler dört kişilik gruplar halinde çalışırlar. Her gruba bir moderatör ve bir konulmacı rolü verilir. Konuşmacı Aktivite 2'ye yapılan çalışma hakkında kısa bir özet sunar (3 dakika). Grubun dört üyesinin tümü iş piyasasıyla ilgili olabildiğince fikir toplamaya çalışır.
  - Gönüllü çalışmalar
  - Az para karşılığında yapılan küçük işler
  - Gün boyunca bir uzmanı gözlemlemek
  - Öğrencilere çalışma olanakları sunan işletmeleri araştırmak
  - İşi öğrenmek için eğitim almak
 Özgeçmiş (CV) ne zaman gereklidir? Hazır şablonun var mı? İş görüşmesine nasıl hazırlanırım? Kariyerinizde size destek olacak kimseleri tanıyor musunuz?

Aktivite ②

1. Öğrenciler grup olarak elde ettikleri sonuçları sunarlar. Öğretmen ana kategoriler altındaki anahtar kelimeleri tahtaya not eder (yukarıya bakınız). Öğretmen gerektiğinde farklı bilgiler de ekleyebilir.
2. Tahtadaki sonuçları gören öğrenciler, olası fırsatların ve yolların ayrı ayrı listelerini yaparlar.
  - Yaz tatili boyunca (kısa vadeli)
  - Yaz tatili süresince ve sonrasında (orta vadeli)
 Ev ödevi olarak, öğrenciler öğretmenlerinden, velilerinden ve diğer tanıdıklarından, kariyer kararlarıyla ilgili kendilerini desteklemelerini ister ve hazırladıkları listeleri genişletebilirler.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

İş Hayatındaki Aktiviteler

Aktivite ②

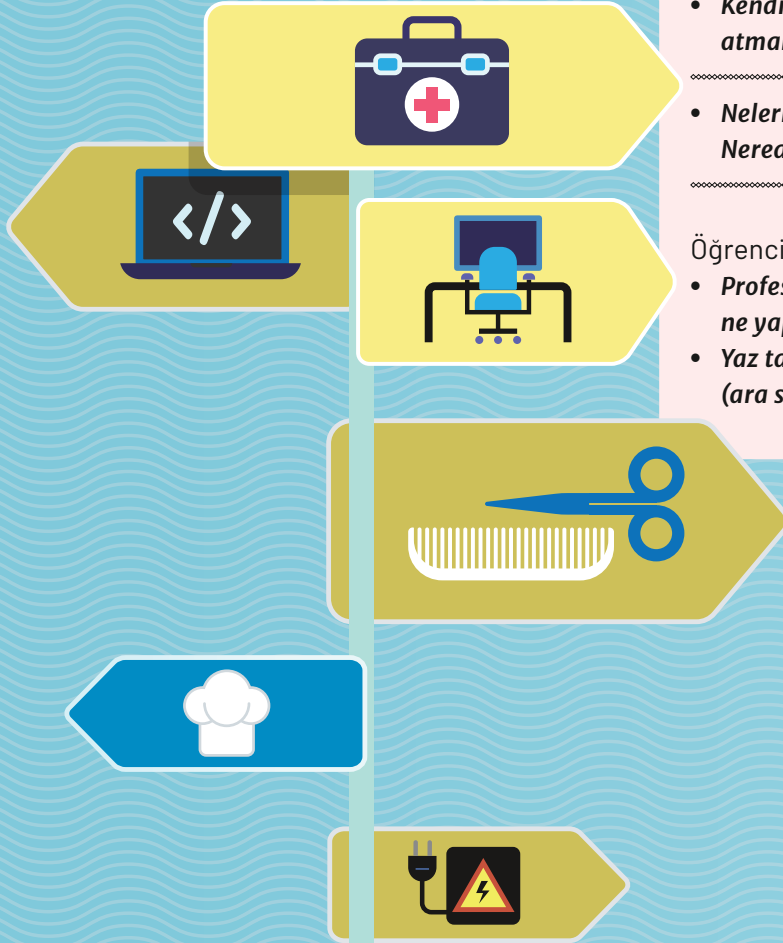
Sonuçlar

Herkesin sunumunu gördükten ve dinledikten sonra, bireysel çalışarak şu sonuçlara varırlar:

- *Ben nelerle ilgileniyorum?
Neleri kolaylıkla yapabiliyorum?*
- *Kendimi nerede geliştirebilirim? Bunun için atmam gereken bir sonraki adım nedir?*
- *Neleri tek başıma yapabilirim?
Nerede desteğe ihtiyacım var? Kimden?*

Öğrenciler fikirlerini iki liste halinde sıralarlar:

- *Profesyonel kariyerimi planlamak için şimdi ne yapmalıyım (kısa vadeli)*
- *Yaz tatilinden sonra yapılması gerekenler (ara sınav)*

ÖDEV 15

EĞİTİM KARIYERİ ÇİZGİM

Amaç

Okul sistemi içerisindeki kişisel aktivitelerin ve adımların belirlenmesi. Kısa vadeli (bu okuma yılı) ve orta vadeli (bu ve gelecek okuma yılı) faaliyetleri ayırt edebilirler.

Gereken süre

- ① 25 dakika
- ② 20 dakika

Organizasyon

- Grup çalışması

Hazırlık

Öğrencilerin eklemeler yapması için boşluklar bırakarak tahtaya yazılmış profesyonel kariyer aktiviteleri başlıkları.

4. Modül

Profesyonel bir girişimci zihniyet geliştirmek

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

- Öğretmen bu ödevin iş bulmaya odaklanmadığının altını çizer. Bahsi geçen ödev bundan ziyade, okul sistemi içerisindeki kariyer olanaklarıyla ilgilidir. Öğrencilerin kendi yeteneklerini geliştirmeleri için gereken eylem planından bahseder:
  - Şu anda
  - Bir sonraki dönem bitene kadar
  - Bir sonraki dönemin başlangıcından sonra
- Beş kişilik gruplar halinde, öğrenciler eğitim kariyerleri için olabildiğince fikir toplamaya çalışırlar.

Aktivite ②

- Gruplar sınıfta yaptıkları çalışmalarını sunarlar. Öğretmen ana kategoriler altında ki anahtar sözcükleri tahtaya not eder. Eğer ihtiyaç duyulursa, öğretmen gerekli bilgileri ekler.
- Öğrenciler tahtadaki sonuçlara göre bireysel olarak olası yollar ve adımlar için iki liste oluşturmaya başlarlar: Yaza kadar (Haziran)/Yazdan sonra (Eylül).
Ev ödevi olarak, ebeveynlere ve kariyer olanaklarında kendilerine yardım edebilecek diğer kişilere sorular sorarak her iki listeyi de genişletirler.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Okul kariyeri etkinlikleri

Aktivite ①

Toplamak

Öğrenciler gruplar halinde çalışarak, eğitim kariyerlerini belirlemek için mümkün olduğunca somut adımlar tanımlarlar. Hazırladıkları sunumlarında, atılacak adımları ve alınacak önlemleri açıklarlar:

- Her konuyu haftada bir olmak üzere ... ile birlikte çalışmak.
- Derste diğer öğrencilere düzenli yardım etmek.
- Küçük bir okul projesine katılmak
- Gerekli değerlendirmeler/notlar: Hangi derslerle ilgili?
- Çevrede ki okulların/kurumların belirlenmesi
- Kayıt için gerekli belgelerin belirlenmesi
- Başvuru prosedürü v.b. gibi formaliteler
- Giriş sınavları
- Destek verebilecek kişilerin listesi

Aktivite ②

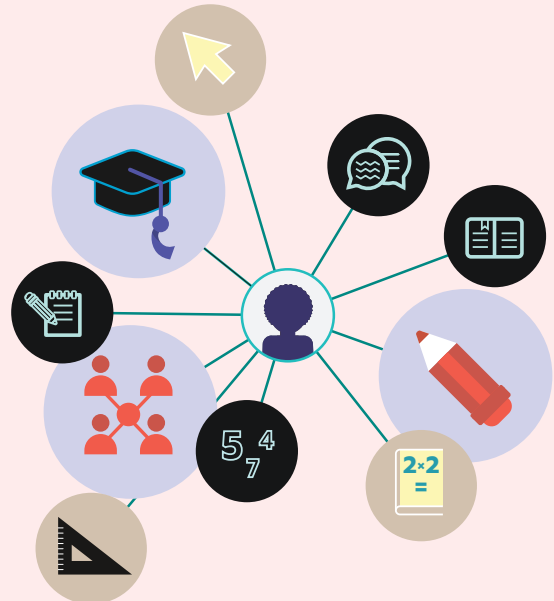
Sonuçlandırmak

Bütün grupları dinledikten sonra öğrenciler kendi sonuçlarını hazırlarlar:

- Beni ilgilendiren nedir? Neyi kolayca yapabilirim?
- Kendimi nerede geliştirebilirim? Bir sonraki adım nedir?
- Neleri tek başıma yapabilirim? Hangi konuda yardıma ihtiyacım var, ve kimden?

Öğrenciler fikirlerini iki liste halinde sıralarlar:

- Eğitim kariyerim için şu anda ne yapmalıyım (kısa vadeli)
- Yaz tatilinden sonra yapılması gerekenler (ara sınav)

ÖDEV 16

KARİYER PROJEMİ SUNMAK

Amaç

Öğrenciler okulda, iş hayatında, kısa veya uzun vadeli kariyer planlarını açıkladıkları kısa birer sunum hazırlamayı öğrenirler.

Gereken süre

- ① 45 dakika
- ② 45 dakika

Organizasyon

- Bireysel çalışma
- Çiftler halinde çalışmak
- Grup çalışması

Hazırlık

Poster hazırlamak için gerekli malzemeler tahtaya çizilir veya projektörle gösterilir

4. Modül

Profesyonel bir girişimci zihniyet geliştirmek

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Öğretmen ilk dersin ne hakkında olduğunu açıklar: sunum hazırlamak ve bir çalışma arkadaşından geribildirim almak. Sunum için bir mini poster...
  - her iki kariyer alanını da kapsamaktadır: iş dünyası (profesyonel) ve okul (eğitim)
  - kısa ve orta vadeli faaliyetleri içerir
  - fikirleri ifade etmek için fotoğraflar, taslaklar ve semboller kullanır
  - altıdan fazla anahtar kelime kullanamaz
  - en fazla üç dakika sürer
2. Öğrenciler bireysel olarak kendi mini posterleri üzerinde çalışırlar.
3. İkili gruplar halinde hazırladıkları taslakları birbirlerine göstererek, değiş tokuş yaparlar.
4. Ev ödevi olarak, eğer sunum üç dakika sürecekse, mini posterini tamamla ve testi çöz.

Aktivite ②

1. Öğrenciler sunumlarını iki kişilik gruplar halinde yaparlar. Diğerleri "iki iyi nokta, ve bir geliştirilmesi gereken nokta" yöntemiyle geri bildirimde bulunurlar.
2. Öğretmen iki veya üç öğrenciyi sınıfta sunum yapmaya davet eder, tüm sınıf yukarıda belirtilen yöntemle geri bildirimde sunulur.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

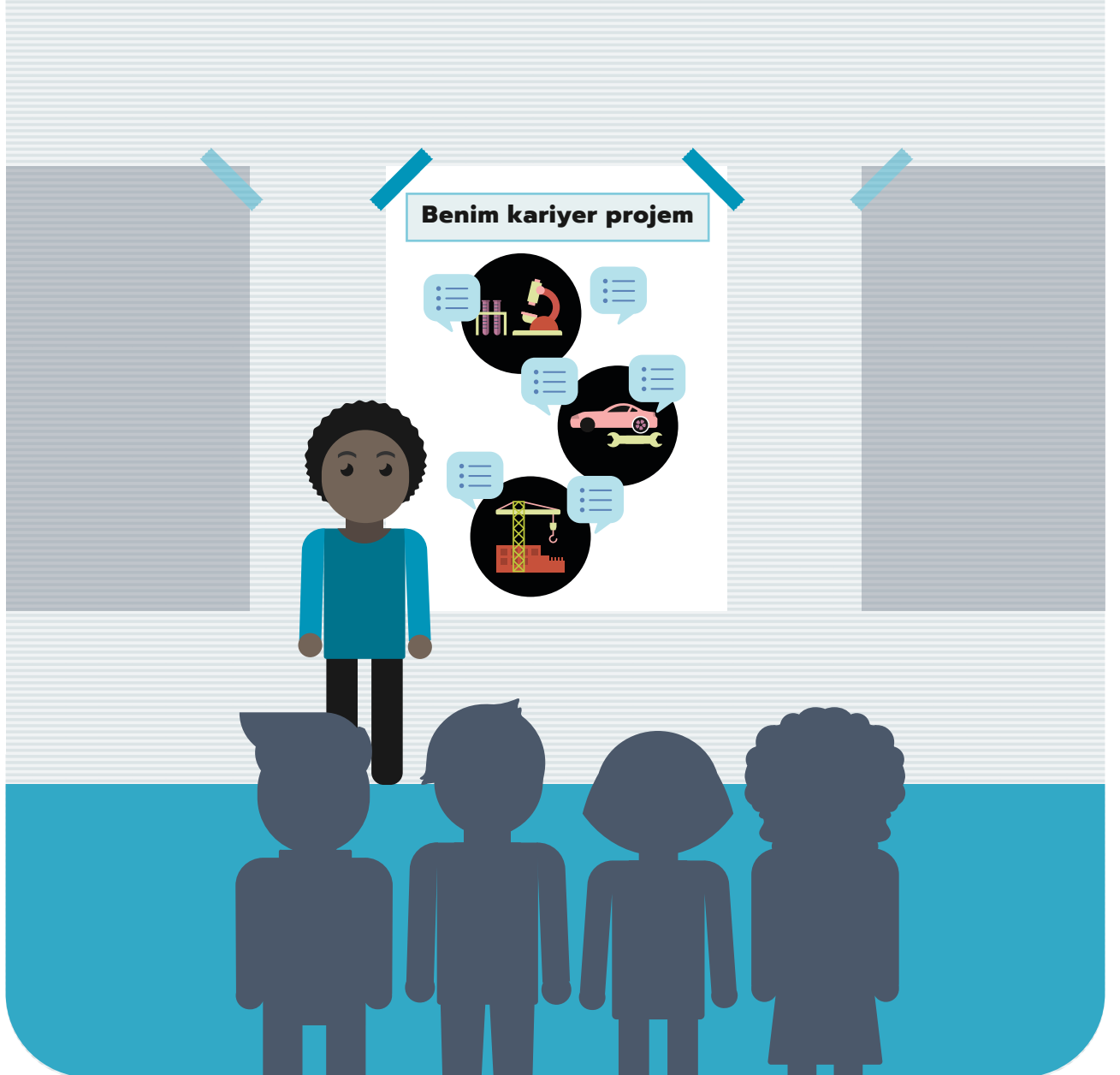
Evde poster hazırlamak

Öğrenciler mini posterleri için farklı öğeler toplarlar, örn: kağıt şeritler, böylelikle onları yeniden düzenleyebilirler. Öğrenciler sembollerin ve resimlerin en az kelimeler kadar önemli olduğunu anlarlar: bunlar birbirlerini tamalayan öğelerdir. Öğretmen öğrencilere ev ödevlerini hatırlatır, aksı takdirde ödevi unutup çözebilirler.

Aktivite ②

Sunum yapmak ve geri bildirim almak

Öğrenciler sunum yaparken ellerinden gelenin en iyisini yapmaya teşvik edilirler. Diğerleri ne söyledikle ilgileniyorlar mı? Herkez kaliteli geri bildirimde bulunmaya hazır veya eğilimli.

5. MODÜL

KİŞİSEL GÜVENLİK

Kişisel güvenlik öğrencilerin kişisel güvenliklerini ve başkalarının güvenliğini sağlamaları için gerekli tutum ve davranışlar geliştirmelerine karşı bilinçlendirme sağlar.

ÖDEV 17

KURALLARA UY – İKİLEM

Amaç

Öğrenciler insanların yasal sorumluluklarının doğasını keşfeder. Riskli durumlarla başa çıkma yöntemlerinin bir parçası olarak ahlaki ve yasal yükümlülükler arasındaki farkları öğrenirler.

Gereken süre

- ① 10 dakika
- ② 35 dakika

Organizasyon

- Bireysel çalışma
- Çiftler halinde çalışmak
- Grup çalışması

Hazırlık

Ortak tartışma için çember halinde düzenlenmiş sandalyeler; "Bay John'un İkilemi (Mr. John's dilemma)" sunuma hazırdır.

5. Modül

Kişisel güvenlik

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Öğretmen "Bay John'un" hikayesini tanıtır ve öğrencilerden Bay John'un yasaları çineyip çiynemeyeceğini düşünmeleri için çiftler halinde çalışmalarını ister. Tahtaya iki başlık yazılır.
  - Bay John parayı çalmalı çünkü...
  - Bay John parayı çalmamalı çünkü...
2. Öğretmen nedenleri not alır. Örneğin:
  - "çalmalı çünkü hayat kurtarmak yasalardan daha önceliklidir"
  - "çalmamalı çünkü yakalanabilir"
3. Öğrencilerin belirttiği farklı nedenler sınıfta tartışılır.

Aktivite ②

1. Öğretmen insanların yasalara uyması için çeşitli nedenler sıralar. Bunlardan bazıları: kişisel çıkarlar, başkaları için endişelenmek, toplumun bütünlüğü için endişelenmek. Bu kavramları göstermek için öğretmen tahtaya üç çember çizer. Üç çember de aynı merkeze sahiptir. İç çemberden başlayarak üçü ne şöyle adlandırılır: "ben", "diğerleri", ve "toplum".
2. Öğretmen yasalara uymak bir kişinin "iyi vatandaş" olarak adlandırılması için yeterli olmadığını açıklar. Bununla beraber toplumda işlenen birçok suçun yasalara uyan biri olarak tanınan kişiler tarafından işlendiğinin ve "sadece görevini yaptı" denildiğinin de altını çizer.
3. Öğrenciler ikilemde kaldığı bazı durumları yazarlar (örn: acil durumlarda hız sınırını aşmak, v.b.) ve ortak tartışmada yazdıklarını okurlar. Sonrasında öğretmen ahlaki sorumluluklar ve yasal görevler arasındaki farkları açıklar.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

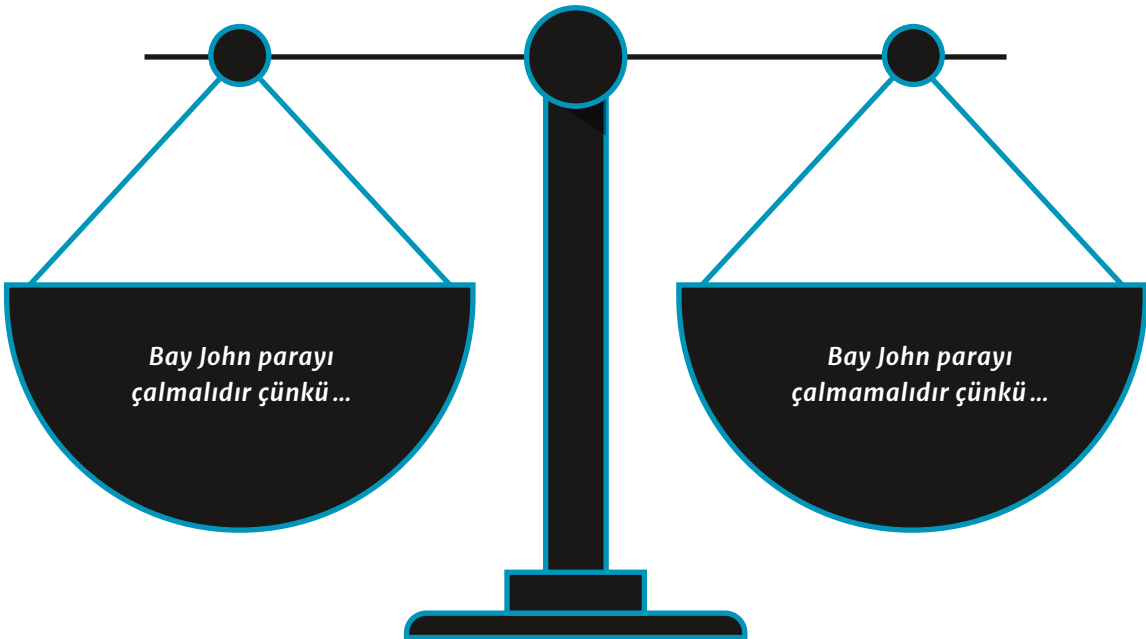
Hikaye:

Bay John'un İkilemi

Bay John'un tek kızı çok hastadır. Acilen ameliyat olması gerekiyor fakat bunu yapabilecek bölgedeki tek doktor, hastayı muayene etmeden önce para istiyor. Bay John ne yapacağını bilmiyor. Onun ve karısının küçük bir dükkan satın alabilmek için biriktirdikleri bir miktar paraları var. Bu birikimlerini kızlarının hayatını kurtarmak için severek vermeye hazırlar fakat bu para da yeterli olmayacaktır.

Bay John doktordan bu ameliyatı para almadan yapmasını ister, fakat doktor bunu yapamayacağını, daha önce ameliyat parasını ödemiş veya ödeyecek olan kişilere haksızlık olacağını söyler. Bay John ailesinden ve arkadaşlarından borç alır fakat hala yeterince para toplamamıştır. Bu arada Bay John'un kızı her geçen gün daha da kötüleşmektedir.

Umutsuzluk içinde, bay John paranın geri kalanını tamamlamak için hırsızlık yapmaya karar verir.

ÖDEV 18

SİBER GÜVENLİK

Amaç

Öğrenciler cep telefonu, bilgisayar ve internet hakkında sahip oldukları bilgileri geliştirirler. Kendilerini internet suçlarına karşı korumayı öğrenirler.

Gereken süre

① 20 dakika

② 25 dakika

ev ödevlerini yapmak için ek saat

Organizasyon

- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

Genel güvenlik kuralları çalışma sayfası; poster hazırlamak için gerekli malzemeler.

5. Modül

Kişisel güvenlik

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Öğretmen sınıf için basit ama önemli bir projeyi açıklar: Amaç okulun internet güvenliği ile ilgili dikkat çekici posterler hazırlamaktır. Bu aktivitede sadece tek bir poster hazırlayıp kopyalanabilir ve okulun çeşitli bölgelerine asılabilir. Aynı zamanda okulun her bir bölümü için farklı posterler de hazırlanabilir.
2. Öğretmen ilk olarak çevrimiçi bireysel çalışmada öğrencilerin araştırıp düzenleyebileceği birtakım temel bilgiler verir.

Aktivite ②

Öğrenciler öğretmen tarafından verilen temel bilgileri gözden geçirirler. Daha sonra, bazı ek araştırmalar yapıp, internet güvenliğine ilişkin görsel ve bilgilendirici posterler oluştururlar. Öğrenciler sunumlarını izlemeleri ve sonuçları değerlendirmeleri için diğer sınıflardan veya çevrimiçi seyirciler davet edebilirler. Hatta birincilik ödülü olan bir yarışma bile düzenlenebilir.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ①

Öğrenciler internet yasaları hakkında çevrimiçi bir araştırma yaparlar. İşte uyulması gereken bazı temel kurallar. Bu kurallar ihtiyaca göre uyarlanmalı ve desteklenmelidir.

Temel Güvenlik Kuralları

Kapıyı asla bir yabancıya açma!

Evde: Kapıyı asla bir yabancıya açma!

İnternette: Tanımadığınız biri sizinle çevrimiçi sohbet etmek isterse bunu bir büyüğünüze veya ebeveynlerinize söyleyin.

Web siteleri

Web siteleri ebeveynler veya öğretmenler tarafından kontrol edilip onaylanmalıdır.

Sohbet odaları

Birileriyle internette konuşmaya başlamadan önce büyüklerinizin onayını alın. Ebeveynlerinizin veya öğretmeninizin bilgisi olmadan sohbet odalarına girmeyin. Çevrimiçi tanıştığınız biriyle asla yüz yüze görüşmeye çıkmayın.

E-postalar

Yabancılardan gelen ekleri ve postaları asla açmayın. Elektronik posta adresinizi onaylatmadan asla vermeyin.

Bilgi vermek

Kişisel bilgilerinizi (ad, adres, telefon, doğum tarihi, fotoğraf, ebeveynlerinizin adları, okul adı, v.b.) tanımadığınız kimseye vermeyin.

Şifreler

Kişisel şifreleriniz sizin kimliğinizdir, bu yüzden onları gizli tutun, sadece ebeveynlerinizle paylaşın.

ÖDEV 19

ZORBALIK – BİRİNE ZARAR VERMENİN YOLLARI

Amaç

Öğrenciler çeşitli davranışların ne zaman fiziksel, sözlü veya sosyal zorbalık oluşturduğunu, ve birine gerçekten zorbalık yapıp yapılmadığını anlarlar.

Gereken süre

45 dakika

Organizasyon

- Ortak tartışma

Hazırlık

Ortak tartışma için çember halinde düzenlenmiş sandalyeler; her biri ayrı birer kağıt üzerine yazılmış dört zorbalık türü.

5. Modül

Kişisel güvenlik

DERSİN AÇIKLAMASI

1. Öğrenciler büyük bir çember oluştururlar. Çemberin ortası birbirini kesen ve sınıfı dört parçaya bölen iki ip ile bölünmüştür.
2. Öğretmen gerçekte zorbalık nedi diye sorar ve dört parçaya bölünmüş sınıfın herbir parçasına birer zorbalık türünün yazılı olduğu kağıtları koyar.
3. Şimdi de öğretmen, öğrencilerden gelen farklı açıklamaları rastgele çemberin ortasına koyar. Öğrenciler bu açıklamaları sırayla alıp ait oldukları zorbalık türüne yerleştirirler. Sonra da neden böyle bir karar aldıklarını gerekçeleriyle açıklarlar.
4. Öğretmen çalışma kağıtlarını dağıtır ve öğrencilere gerek duydukları halde herhangi bir düzeltme yapabileceklerini söyler.
5. Tartışmanın sonunda, öğretmen öğrencilerden zorbalığa karşı "ortak güç" oluşturmalarını ister.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Zorbalık

Zorbalık çeşitleri	Açıklama
Fiziksel zorbalık	<ul style="list-style-type: none"> • birine sürekli vurmak veya yumruk atmak • yanından geçen birine çelme takmak veya itmek • birinin eşyalarını çalmak/almak • çevrimiçi konuştuğu birinin şahsına incitici sözler söylemek • birinin eşyalarına, üniformasına, okul arçlarına zarar vermek veya kırmak • arkasında durup birilerini korkutmak
Sözlü zorbalık	<ul style="list-style-type: none"> • sürekli biriyle uğraşmak ve onu kötü hissettirmeye çalışmak • birini üzme için pek çok kötü şey söylemek veya yapmak • çevrimiçi birine kötü mesajlar göndermek • birinin görüntüsü veya kıyafetleriyle dalga geçmek • birilerine çevrimiçi uygunsuz fotoğraflar göndermek • sporda iyi olmsı için biriyle alay etmek • okulda, matematikte, v.b. iyi olduğu için biriyle alay etmek • birinin adını sürekli tekrarlamak
Sosyal zorbalık	<ul style="list-style-type: none"> • “işte şu tuhaf adam tekrar geliyor” diyerek birisiyle dalga geçmek • birinin bir gruba katılmasını engellemeye çalışmak • insanların aralarını bozmak • birisi hakkında kötü veya aşağılayıcı şeyler söylemek • insanlara orda yokmuş gibi davranmak, veya görmezden gelmek • birisi hakkında söylentiler veya yalanlar yaymak • uygunsuz yada hoş olmayan resimleri çevrimiçi etiketlemek • “tipik” bir kız çocuğu veya erkek çocuğu gibi olmadığı için sürekli o kişiyle alay etmek, örn: sporda iyi olan bir kızla veya kızlara nazik davranan bir erkek çocuğuyla alay etmek.
Zorluk yapmadan	<ul style="list-style-type: none"> • okulda kimin nerde oturacağı konusunda kavga etmek • aynı gruba mensup olduğunuz birini sevmemek • eşyalarınızı alan birine kızgın olmak • eşyalarınızı kimseyle paylaşmamak • birinin çevrimiçi yaptığı yorumlara katılmadığınızı söylemek • birisine bir keresinde kaba davranmak, sonrasında bunun doğru olmadığını anlamak • eşyalarını sürekli unutan birine onları saklayarak şaka yapmak

ÖDEV 20

BENİM BİSİKLETİM. BENİM KASKIM. BENİM HAYATIM

Amaç

Öğrenciler bisiklet sürerken kask takmanın önemini kavrarlar. Böylece öğrenciler reklam kavramını öğrenirler.

Gereken süre

- ① 45 dakika
- ② Ev ödevi

Organizasyon

- Bireysel çalışma
- Grup çalışması
- Ortak tartışma

Hazırlık

Radyo yayını, video veya poster oluşturmak için gerekli malzemeler

5. Modül

Kişisel güvenlik

DERSİN AÇIKLAMASI

Aktivite ①

1. Öğretmen bisiklet güvenliğinin üç altın kuralını açıklar: sorumlu olun, öngörülebilir olun, görünür olun. Öğrencilere kaza sırasında kask kullanmanın beyin hasarı riskini yüzde 80 oranında azalttığı açıklanır.
2. Öğrenciler sınıf olarak kask takmanın önemini farkında oldukları halde neden takmadıkları hakkında konuşurlar. Her öğrenci bu konuda ki fikirlerini diğer bir sınıf arkadaşıyla çift halinde çalışarak tartışırlar. Elde ettikleri sonuçları ortak tartışma sırasında ifade ederler. Bu sonuçları öğretmen veya bir öğrenci not alır. Öğrenciler cevapları yere bırakarak gruplandırmaya çalışırlar. Burada şu soru sorulabilir? Görünür herhangi bir grup ortaya çıktı mı?
3. Öğretmen kask takmaya özendirmek için motivasyon verici reklamlar hazırlama fikrini öğrencilerle paylaşır.
4. Hazırlanan reklam örnekleri sınıfta gösterilir. Öğrenciler bu reklamların ne kadar etkili olduğu konusunda düşünürler.

Aktivite ②

Öğrenciler takımlar halinde çalışarak kask takmaya teşvik eden bir reklam hazırlarlar. Burada kullanılacak birçok ürün vardır: radyo yayını, video, poster veya broşür. Ayrıca öğretmen hazırlanan bu reklamların okulda, velilerin karşısında, veya daha geniş bir kitleye sunulma olasılığını tartışırlar. Belki bir sigorta şirketinin dikkatini çeker ve herhangi bir ödül başlığında bulunur.

ÖĞRENCİLER İÇİN GEREKLİ MALZEMELER

Tahta/projektör/çalışma sayfaları

Aktivite ②

Reklam hazırlamak

Öğrenciler takımlar halinde çalışarak, planlarını geliştirerek bir zaman çizelgesi hazırlarlar, sonra da ev ödevi olarak ürünlerini üretirler.

Burada bir yarışma mı? Yoksa sunum mu olacak? Seyirciler kim olacak? Bu ürünler herkese açık olarak üretilmelidir çünkü yaralanmanın ve beyin hasarının önlenmesinde oldukça büyük bir öneme sahiptirler.

Gerekli malzemeler: dergi, gazete, internet reklamları, boya kalemleri, keçeli kalemler, renkli kağıtlar, cep telefonları, kameralar, v.b.

